

เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี

เรื่อง “ปัญหาเสพติด” กับผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ”

คำนำ

ปัญหายาเสพติดยังเป็นภัยคุกคามสำคัญที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดมีความซับซ้อนและรุนแรงขึ้น ขบวนการลักลอบค้ายาเสพติดมีการพัฒนากระบวนการทั้งระบบและมีความเชื่อมโยงกับขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยและนานาชาติ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดให้ปัญหายาเสพติดให้เป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข การดำเนินมาตรการที่เข้มงวดในการสกัดกั้นยาเสพติดและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาดกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ยังไม่สามารถยุติปัญหายาเสพติดลงได้ หากผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดยังมีความต้องการใช้ยาเสพติดอยู่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบูรณาการร่วมกันทั้งระบบของหน่วยงานด้านความมั่นคง ฝ่ายปกครอง และประชาชนในพื้นที่ชายแดน ไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้นำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ร่วมกันต่อไป

ในการนี้ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) ได้จัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่อง “ปัญหายาเสพติดกับผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ” เพื่อทำการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
กันยายน ๒๕๖๒

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑	ที่มาและความสำคัญของปัญหา	๓
๑.๒	วัตถุประสงค์การศึกษา	๕
๑.๓	ขอบเขตการศึกษา	๖
๑.๔	วิธีการศึกษา	๕
๑.๕	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗

ส่วนที่ ๒ สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันและ

	ผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของชาติ	๙
๒.๑	สถานการณ์ยาเสพติดโลก	๑๑
๒.๒	สถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน	๑๒
๒.๓	สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย	๑๔
	- การลักลอบผลิตยาเสพติดในประเทศไทย	๑๔
	- การลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติด	๑๖
	- การลักลอบค้ายาเสพติด	๑๗
๒.๔	ผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของชาติ	๑๘
	- มิติด้านเศรษฐกิจ	๑๘
	- มิติด้านสังคม	๒๐
	- มิติด้านการเมืองระหว่างประเทศ	๒๐
	- มิติด้านการทหารและการป้องกันประเทศ	๒๑

ส่วนที่ ๓	นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทยและ บทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	๒๓
๓.๑	แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒	๒๕
๓.๒	นโยบาย และกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายา เสพติดภายในประเทศ	๒๘
๓.๓	นโยบาย แผนงาน และกลไกความร่วมมือในการ แก้ไขปัญหายาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้าน	๒๙
๓.๔	บทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	๓๑
ส่วนที่ ๔	กรณีศึกษา : การพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีชา วไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว	๓๙
๔.๑	การพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีชาวไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว	๔๒
	- การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	๔๓
	- การพัฒนาคุณภาพชีวิต	๔๓
	- ผลการดำเนินงานการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีชา ว	๔๖
	- สรุปแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านสีชา ว	๔๐
	- ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการพัฒนา หมู่บ้านคูขนานสีชา ว	๔๘
๔.๒	การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	๔๙
	- ระดับนโยบาย	๔๙
	- ระดับปฏิบัติการ	๕๑
	- ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน	๕๓

๔.๓ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการปฏิบัติ	๕๔
การแก้ไขปัญหายาเสพติด	
- ระดับนโยบาย	๕๔
- ระดับปฏิบัติการ	๕๔
- ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน	๕๗
ส่วนที่ ๕ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด	๕๙
เพื่อความมั่นคงของชาติ	
๕.๑ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการปฏิบัติการ	๖๒
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๖๕
บรรณานุกรม	๖๘
ภาคผนวก	๗๑

สารบัญตาราง

ตาราง ๑.๑ จำนวนสถิติจำนวนคดียาเสพติดรายสำคัญ
ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

หน้า

๔

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ ๑.๑	แสดงปริมาณการยึดโอปิออยด์	๑๒
ภาพที่ ๓.๑	แสดงแผนปฏิบัติการ ๔ ปี กองทัพอากาศและ กองบัญชาการกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๒	๓๒
ภาพที่ ๓.๒	แสดงแผนผังคณะกรรมการร่วมรักษาความสงบ เรียบร้อยตามแนวชายแดนทั่วไปไทย-ลาว	๓๗
ภาพที่ ๔.๑	แสดงพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	๔๑
ภาพที่ ๔.๒-๔.๓	แสดงการลาดตระเวนและการตั้งจุดตรวจ	๔๔
ภาพที่ ๔.๔-๔.๕	แสดงการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ประชาชนในพื้นที่	๔๔
ภาพที่ ๔.๖-๔.๗	แสดงการจัดกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ	๔๔
ภาพที่ ๔.๘-๔.๙	แสดงการดำเนินกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	๔๖
ภาพที่ ๔.๑๐-๔.๑๑	การทำบุญทอดผ้าป่าสามัคคีหมู่บ้านสีขาตามแนว ชายแดนไทย-กัมพูชา	๔๕
ภาพที่ ๔.๑๒-๔.๑๓	พิธีทำบุญตักบาตร ณ ถนนสายวัฒนธรรม ด่านพรมแดนช่องเม็ก จ.อุบลราชธานี	๔๕
ภาพที่ ๔.๑๔	แสดงการจัดกลุ่มชุมชนการลักลอบค้ายาเสพติด ในพื้นที่ อ.บุญศรี จ.อุบลราชธานี	๕๑
ภาพที่ ๔.๑๕	แสดงการลาดตระเวนร่วมตามลำน้ำโขง	๕๑

ส่วนที่ 1

บทนำ

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดเป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญของประเทศไทย และปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศทวีความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นปัจจัยที่ทำให้การผลิต การค้า การนำเข้า การส่งออก และการแพร่ระบาดของยาเสพติด มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อโดยตรงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความมั่นคง อาทิ การลักลอบค้ายาเสพติดเป็นวิธีการที่สามารถสร้างรายได้จำนวนมากและรวดเร็ว ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเข้าสู่กระบวนการค้ายาเสพติด รายได้ที่ได้จากการลักลอบค้ายาเสพติด จึงจัดอยู่นอกระบบเศรษฐกิจ ถือเป็นบ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ความพยายามในการให้ได้ยาเสพติดมาเสพของกลุ่มผู้ติดยาเสพติด ได้ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและสร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม ตั้งแต่คดีลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ไปจนถึงการฆาตกรรม ทั้งที่โดยเจตนาหรือที่เกิดจากภาวะการแปรปรวนของอารมณ์ผู้เสพยาเสพติด ปัญหาดังกล่าวได้มีส่วนทำให้โครงสร้างทางสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันหลักทางสังคมเกิดความอ่อนแอ ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดจากครอบครัวสู่ชุมชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เป็นชุมพลังในการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศ

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันที่จะต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน ตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อให้ปัญหาเสพติดได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนยุติลง หรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทุกภาคส่วน

ในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไข ปัญหาที่อาศัยการผนึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่าง แท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชน

ตาราง ๑.๑ จำนวนสถิติจำนวนคดียาเสพติดรายสำคัญตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑^๑

ปี พ.ศ.	จำนวนคดียาเสพติดทั่วประเทศ	จำนวนคดีรายสำคัญ
๒๕๕๘	๒๖๔,๙๗๔	๖๔,๗๖๘
๒๕๕๙	๒๒๓,๒๔๗	๖๙,๖๓๗
๒๕๖๐	๒๖๑,๑๑๒	๗๗,๐๐๘
๒๕๖๑	๓๓๑,๙๔๑	๘๓,๗๑๑

จากสถิติดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้รัฐบาลจะมีนโยบายปราบปราม ยาเสพติดและดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง และในแต่ละครั้ง สามารถจับกุมคดียาเสพติดและผู้กระทำความผิดได้เป็นจำนวนมาก แต่การแพร่ระบาดของ ยาเสพติดยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องและรุนแรง ส่งผลกระทบต่อสังคมและ ความมั่นคงของชาติ สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยในปัจจุบันได้มีการ เปลี่ยนแปลงจากที่เป็นประเทศปลายทางของยาเสพติด เปลี่ยนเป็นจุดพัก ยาเสพติดและเป็นประเทศทางผ่านสำหรับการลักลอบขนย้ายยาเสพติดไปสู่ ประเทศที่สาม ประเภทของยาเสพติดที่จับกุมได้สูงสุด คือ ยาบ้า กัญชา ไอซ์ เฮโรอีน ตามลำดับ ยาเสพติดที่แพร่กระจายในประเทศไทยส่วนใหญ่ เข้ามาตามแนวชายแดน ทางภาคเหนือของไทย และผลจากการที่เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้มงวดในการปฏิบัติการ สกัดกั้นยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ขบวนการค้ายาเสพติดเปลี่ยนแปลงเส้นทาง

^๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. รายงานผลการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปี ๒๕๖๑ : หน้า ๑๓๙

การลักลอบนำเข้ายาเสพติดผ่านทางพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่เริ่มมีสถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศเอื้ออำนวย มีเส้นทางทางบกเลียบบตามแม่น้ำโขง ขนานกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นแหล่งพักยาเสพติดที่ลำเลียงมาจากแหล่งผลิตบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ก่อนลักลอบผ่านแดนเข้าสู่ประเทศไทยด้วยวิธีการที่หลากหลาย ถึงแม้ว่าจะมีการตั้งจุดสกัดและจับกุมยาเสพติดอยู่มาก แต่ก็มียาเสพติดอีกจำนวนไม่น้อยที่สามารถลักลอบเข้ามาสู่แหล่งพักยาเสพติดและกระจายออกไปตามภูมิภาคต่างๆ

ด้วยปัญหายาเสพติดมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและรัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง มีนโยบายให้หน่วยงานด้านความมั่นคงเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาคูณย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะหน่วยงานด้านความมั่นคงและเป็นคลังสมองของกองทัพไทย ได้เห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณีเรื่อง “ปัญหายาเสพติดกับผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ” เพื่อทำการศึกษาศถานการณ์ยาเสพติดกับผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑.๒ วัตถุประสงค์การศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาศถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันและผลกระทบต่อของยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

๑.๒.๒ เพื่อศึกษานโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทยและบทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑.๒.๓ เพื่อศึกษากรณีการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

๑.๒.๔ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อความมั่นคงของชาติ

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

การจัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่อง “ปัญหายาเสพติดกับผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ” ศึกษาสถานการณ์ปัญหายาเสพติด ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทย รวมทั้งบทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนจนศึกษาปัญหายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผ่านกรอบความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทัพ และฝ่ายปกครอง ทั้งนี้ เอกสารเฉพาะกรณีฉบับนี้ ได้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน และผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

ส่วนที่ ๓ นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทย และบทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ส่วนที่ ๔ กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาวไทย-กัมพูชา-ลาว

ส่วนที่ ๕ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อความมั่นคงของชาติ

๑.๔ วิธีการศึกษา

ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ

๑.๔.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้อำนวยการสำนักกิจการชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน กรมกิจการชายแดนทหาร (ชด.ทหาร) และในพื้นที่เป้าหมาย ณ จ.นครราชสีมา จ.สุรินทร์ และ จ.อุบลราชธานี ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๗ มิ.ย.๖๒ ได้แก่

- ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๓ (ป.ป.ส. ภาค ๓) จ.นครราชสีมา

- รอง เสธ.กกล.สุรนารี กองกำลังสุรนารี กองทัพภาคที่ ๒ จ.สุรินทร์ และศูนย์บัญชาการทางยุทธวิธี (เขมรราชู) กองกำลังสุรนารี บ้านนาแวง อ.เขมรราชู จ.อุบลราชธานี

- ปลัดอาวุโสอำเภอสิรินธร ที่ว่าการอำเภอสิรินธร จ.อุบลราชธานี

- ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านทุ่งหนองบัว ต.ช่องเม็ก อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี : หมู่บ้านต้นแบบหมู่บ้านคู่ขนานสีขาวไทย-ลาว

๑.๔.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารวิชาการ งานวิจัย บทความ สรุปรการประชุมสัมมนา และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑.๔.๓ การวิเคราะห์ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดด้านความมั่นคงของชาติ

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ได้ทราบสถานการณ์ปัญหาเสพติดในปัจจุบันและผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๕.๒ ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ได้

๑.๕.๓ กองทัพไทยสามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒

สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบันและ
ผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อ
ความมั่นคงของชาติ

ส่วนที่ ๒

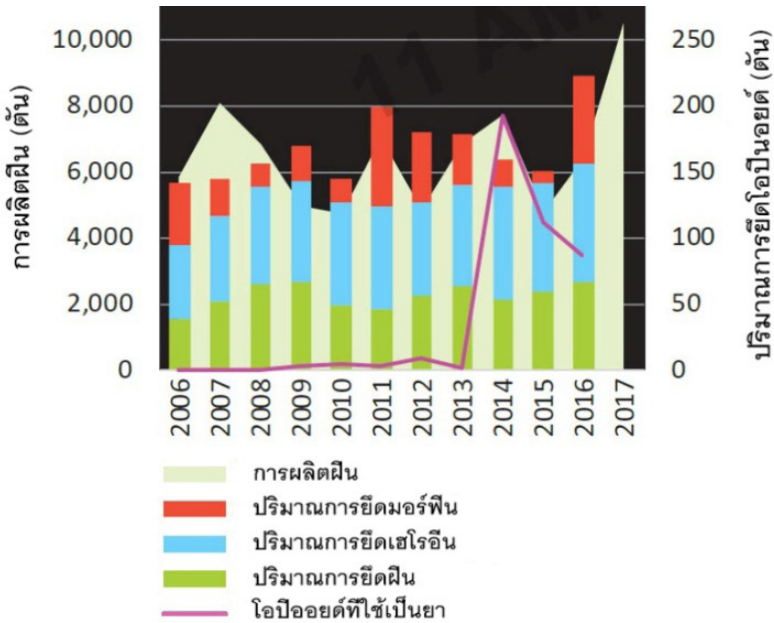
สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบันและ ผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

๒.๑ สถานการณ์ยาเสพติดของโลก

ข้อมูลสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) ชี้ให้เห็นว่าปริมาณการเพาะปลูกฝิ่นทั่วโลกเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖) มากถึงร้อยละ ๓๗ หรือมีพื้นที่เพาะปลูกฝิ่นทั้งหมดประมาณ ๔,๑๘๐ ตร.กม. และการผลิตโอปิออยด์ (Opioid) ที่ได้จากฝิ่นทั่วโลกเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๙ (ค.ศ.๒๐๑๖) มากถึงร้อยละ ๖๕ หรือประมาณ ๑๐,๕๐๐ ตัน ถือว่าเป็นสถิติที่สูงสุดนับตั้งแต่มีการบันทึกมา โดยเฉพาะประเทศอัฟกานิสถานแห่งเดียวมีการผลิตฝิ่นสูงถึง ๙,๐๐๐ ตัน และประเทศที่มีการเพาะปลูกฝิ่นบ้างเล็กน้อย อาทิ เมียนมา เม็กซิโก และลาว เมื่อการผลิตโอปิออยด์มีปริมาณเพิ่มขึ้น จึงทำให้ราคาในตลาดซื้อขายถูกลงและการเข้าถึงง่ายขึ้น ทำให้มีการนำโอปิออยด์ที่เป็นยารักษาโรคไปใช้ในทางที่ผิด และแพร่กระจายไปในหลายพื้นที่ทั่วโลก

อัตราการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดทั่วโลกจากการบันทึกของ UNODC พบว่าในปี ค.ศ.๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘) มีสถิติผู้เสียชีวิตประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิตจากความผิดพลาดจากการใช้ยา (เช่น การใช้ยาเกินขนาด) จำนวน ๑๖๗,๗๕๐ คน และมีผู้เสียชีวิตจากการใช้โอปิออยด์มากถึง ๓ ใน ๔ ของอัตราผู้เสียชีวิต ทั้งนี้โอปิออยด์ถูกจัดให้เป็นยาเสพติดประเภทที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุด แม้จะถูกถอดออกจากบัญชียารักษาโรคที่สามารถซื้อขายได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้วก็ตาม แต่โอปิออยด์ได้ถูกนำมาสังเคราะห์ให้เป็นสารชนิดใหม่ เช่น เฟนทานิล ที่ออกฤทธิ์แรงมากกว่าเข้าสู่ตลาดแทน

ภาพที่ ๑.๑ แสดงปริมาณการยึดโอปิออยด์

ที่มา : World Drug Report 2018

จำนวนการจับยึดยาเสพติดทั่วโลก พบว่าระหว่างปี ค.ศ.๒๐๑๕-ค.ศ.๒๐๑๖ (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๕๙) ในภาพรวมสามารถจับยึดโอปิออยด์ ได้จำนวนเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ ๕๐ เฮโรอีนที่ถูกจับยึดได้มีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็น ๙๑ ตัน ในขณะที่ฝิ่นและมอร์ฟินก็มีปริมาณการจับยึดเป็นอันดับ ๒ นับว่าเป็นปริมาณที่สูงสุด เท่าที่ UNODC เคยมีการบันทึกมา ปริมาณของโอปิออยด์ที่ใช้เป็นยารักษาเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี ค.ศ.๒๐๑๔ (พ.ศ.๒๕๕๗) เนื่องจากสถาบันนิติเวชศาสตร์แห่งชาติของสหรัฐฯ (US National Forensic Laboratory Information System) ทำการวิเคราะห์สารที่มีเฟนทานิลที่ได้จากการสังเคราะห์โอปิออยด์เป็นส่วนประกอบครั้งแรก อีกสารเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์โอปิออยด์คือทรามาดอล ซึ่งจัดอยู่ในประเภทของยาที่ต้องมีใบสั่งจากแพทย์เพื่อใช้รักษาอาการเจ็บปวดขั้นกลางถึงรุนแรง

จากรายงานของ UNODC ปี ค.ศ.๒๐๑๘ (พ.ศ.๒๕๖๑) พบว่ามีการลักลอบขน
ทราคาดอลหลายประเทศในแอฟริกาเหนือ แอฟริกากลาง แอฟริกาตะวันตก และ
ส่งต่อไปยังประเทศในตะวันออกไกลและตะวันออกกลางอีกหลายประเทศ ทำให้
อัตราการเสพติดทราคาดอลเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการออกฤทธิ์ของทราคาดอล
จะช่วยให้ผ่อนคลายแล้ว ยังมีฤทธิ์กระตุ้นประสาท จึงเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ใช้ยา
เพื่อการนันทนาการ และมีราคาถูก ทราคาดอลส่วนใหญ่ที่สามารถจับยึดได้ทั่วโลก
คาดว่ามีส่วนมาจากแหล่งผลิตในภูมิภาคเอเชียซึ่งส่วนมากอยู่ในประเทศอินเดีย
และจีน

๒.๒ สถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน

ภูมิภาคอาเซียนมีพื้นที่ประมาณ ๔.๔ ล้านตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็น
ร้อยละ ๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของโลก ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ภูมิภาคอาเซียนมีประชากร
ประมาณ ๖๔๓.๑ ล้านคน และคาดว่าภายในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ภูมิภาคอาเซียน
จะมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น ๗๙๒ ล้านคน ถึงแม้ภูมิภาคอาเซียนจะมีเศรษฐกิจ
ที่ใหญ่เป็นอันดับ ๖ ของโลก และช่วงระหว่างปี พ.ศ.๒๕๓๒ - ๒๕๕๒ มีอัตรา
การเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนโดยเฉลี่ย ร้อยละ ๓.๘ - ๗
แต่ทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก พบว่ามีปัญหาอัตราการ
ว่างงานที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒.๙ จากปัญหาดังกล่าวทำให้ภูมิภาคอาเซียนบางประเทศ
มีจำนวนประชากรมากกว่าตำแหน่งงาน ซึ่งพบว่าเกือบร้อยละ ๕๗ ของแรงงาน
ทั้งหมดในภูมิภาคอาเซียนอยู่ใต้ฐานของระดับความยากจน (Poverty line) และ
ประกอบกับการไร้ความสามารถในการหางานที่ถูกต้องกฎหมายทำได้ จึงทำให้แรงงาน
เหล่านี้อยู่ในความเสี่ยงที่ต้องทำงานผิดกฎหมายหรือต้องทำงานที่มีความเสี่ยง
อันตราย

ตามรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ประจำปี ๒๕๖๐
(ASEAN DRUG MONITORING REPORT 2017) พบว่าสถานการณ์ยาเสพติด
ในภูมิภาคอาเซียนมีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ๕ ชนิดหลัก คือ ยาเสพติดสังเคราะห์

ในกลุ่ม แอมเฟตามีนและอนุพันธ์แอมเฟตามีน (Amphetamine – Type Stimulants: ATS) ที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดในอาเซียน ได้แก่ ยาบ้า และ ยาไอซ์ รองลงมา คือ เฮโรอีน กัญชา ฝิ่น ทั้งนี้ยังมีสารออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทชนิดใหม่ (New Psychoactive Substances: NPS) และยาเสพติดชนิดอื่นๆ ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ประเทศสมาชิกอาเซียน มีผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดประเภท แอมเฟตามีน (ATS) โดยเฉพาะยาบ้า (ทั้งชนิดเม็ดและผลึก) ถึง ๒ ใน ๓ ของจำเลย ที่ถูกจับกุมได้ มีรายงานจำนวนรวมคดียาเสพติดจากประเทศสมาชิกอาเซียนกว่า ๓๖๐,๐๐๐ คดี เป็นคดียาบ้ากว่าร้อยละ ๗๕ ของคดีทั้งหมด สามารถยึดของกลาง ยาบ้าได้กว่า ๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม ประเทศที่มีผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าจำนวน กว่า ๑๐,๐๐๐ ราย ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ข้อมูล โดยสรุปในปี พ.ศ.๒๕๕๙ จำนวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีอัตราเฉลี่ย ลดลงจากปี พ.ศ.๒๕๕๘ ได้แก่ ประเทศไทย เมียนมา และสิงคโปร์ ในส่วนจำนวน ผู้กระทำความผิดในประเทศที่เหลื่อมอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้น

นอกจากปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติดข้ามพรมแดนที่ประเทศสมาชิก อาเซียนต้องเผชิญแล้ว การลักลอบปลูกฝิ่น การผลิตเฮโรอีน และการผลิตยาบ้า ในพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำที่มีพื้นที่ประมาณ ๙๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขาและเป็นพื้นที่ทับซ้อนกัน สามประเทศ จึงถือเป็นปัญหาร่วมกันของทั้งสามประเทศ คือ ประเทศไทย เมียนมา และ สปป.ลาว

๒.๓ สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

๒.๓.๑ การลักลอบผลิตยาเสพติด

สถานการณ์ลักลอบผลิตยาเสพติดของประเทศไทย จากที่มี นโยบายปราบปราม จับกุมและสกัดกั้นยาเสพติดอย่างเข้มงวด แต่ขบวนการลักลอบ ผลิตยาเสพติดก็มีการพัฒนากระบวนการสังเคราะห์ทางเคมีในการผลิตยาเสพติด ที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีความพยายามแสวงหาเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นชนิดใหม่ๆ

มาใช้ทดแทน โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทสังเคราะห์ (designer drugs) ทำให้มีการผลิตยาเสพติดได้ในปริมาณที่สูงขึ้น ต้นทุนถูกลง และมียาเสพติดชนิดใหม่ที่ถูกฤทธิ์รุนแรงขึ้น เป็นที่นิยมของกลุ่มผู้เสพและแพร่หลายในท้องตลาด อีกทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระบวนการผลิตยาเสพติดบางประเภทเป็นอุปกรณ์ที่สามารถครอบครอง ซื้อมา และเคลื่อนย้ายได้อย่างถูกกฎหมาย เช่น เครื่องอัดเม็ด และมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการผลิตยาเสพติดภายในประเทศโดยเฉพาะยาบ้าและไอซ์ให้เป็นไปได้ในลักษณะ kitchen lab คือผู้ลักลอบผลิตยาเสพติดจะย้ายสถานที่ผลิตยาเสพติดไปเรื่อยหรือไม่เลือกตั้งโรงงานผลิตในพื้นที่ประจำหรืออยู่ในพื้นที่ที่มีการเฝ้าติดตามของเจ้าหน้าที่ ในส่วนของการลักลอบผลิตยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนติดต่อประเทศเพื่อนบ้าน

ด้านประเทศเมียนมาร์ ยังคงมีสถานะเป็นประเทศผู้ผลิตยาเสพติดหลักในภูมิภาคอาเซียน ทั้งฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า และไอซ์ โดยเฉพาะยาบ้าซึ่งผลิตเพื่อส่งตลาดในประเทศไทยเป็นหลัก

ด้าน สปป.ลาว ยังคงเป็นประเทศที่ผลิตกัญชาที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุดในอาเซียน รวมทั้งมีการปลูกฝิ่นในพื้นที่ทางตอนเหนือของประเทศเพิ่มสูงขึ้นทุกปี สะท้อนถึงความต้องการฝิ่นดิบจำนวนมากเพื่อส่งโรงงานผลิตเฮโรอีน นอกจากนี้ยังมีสถานะเป็นประเทศทางผ่านยาเสพติดที่สำคัญจากประเทศเมียนมาร์มายังไทย เวียดนาม และกัมพูชา ก่อนที่จะลำเลียงต่อไปยังประเทศต่างๆ รวมถึงเป็นทางผ่านสารตั้งต้นเข้าสู่แหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

ด้านประเทศกัมพูชา มีความเป็นไปได้ที่ยังคงมีการผลิตไอซ์สารตั้งต้นชาโพลสำหรับผลิตเอ็กซ์ตาซีหรือยาอี และจะยังเป็นฐานการค้าของเครือข่ายนักยาเสพติดชาวแอฟริกันสำหรับการกระจายยาเสพติด ได้แก่ ไอซ์ และโคเคน ไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนโดยเฉพาะประเทศไทย รวมทั้งยังคงเป็นประเทศทางผ่านยาเสพติดจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำไปยังประเทศที่สาม^๒

^๒ สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒. หน้า ๘- ๙.

๒.๓.๒ การลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติด

ประเทศไทยมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางบกและทางน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชายแดนทางบก ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เอื้อต่อการลักลอบลำเลียงยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีพื้นที่อยู่ใกล้กับแหล่งผลิตและแหล่งพักยาเสพติด อีกทั้งยังเป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อยของประเทศเพื่อนบ้าน ภายหลังจากที่ประเทศไทยมีนโยบายในการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนที่เข้มงวดและมีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดเปลี่ยนมาใช้เส้นทางลำเลียงยาเสพติดทางชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น อาทิ อ.ท่าลี่ จ.เลย, อ.เมือง จ.หนองคาย, อ.เมือง จ.บึงกาฬ, อ.เขมรราชู จ.อุบลราชธานี, อ.ขานูมาน จ.อำนาจเจริญ, อ.เมือง อ.ท่าอุเทน อ.ธาตุพนม อ.บ้านแพง จ.นครพนม, อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว เป็นต้น การลักลอบลำเลียงยาเสพติดทางน้ำยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะผ่านทางแม่น้ำระหว่างประเทศและน่านน้ำระหว่างประเทศ อาทิ บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ และตามลำน้ำโขง เป็นต้น ทั้งนี้การสกัดกั้นยาเสพติดที่ซุกซ่อนมากับเรือบรรทุกสินค้านั้นมีอุปสรรคในการตรวจสอบนั้นกระทำได้ยากเนื่องจากต้องใช้เครื่องเอ็กซเรย์ในการตรวจจับหรือต้องใช้ข้อมูลทางการข่าวเท่านั้นเจ้าหน้าที่จึงสามารถเข้าปฏิบัติการตรวจค้นได้อีกหนึ่งเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากต่างประเทศสู่ไทยผ่านทางเครื่องบินโดยผู้ลำเลียงจะแฝงตัวเข้ามาท่าอากาศยานและซุกซ่อนยาเสพติดเข้ามาผ่านสนามบินสุวรรณภูมิเป็นหลัก ภายหลังจากเจ้าหน้าที่มีการเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจค้นสิ่งผิดกฎหมายทำให้กลุ่มเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดระหว่างประเทศมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและเส้นทางลำเลียงยาเสพติด ในลักษณะกองทัพมดคือลักลอบขนยาเสพติดผ่านประเทศเพื่อนบ้านก่อนนำเข้าประเทศไทยทางบก หรือเดินทางเข้าประเทศไทยโดยใช้สายการบินชั้นประหยัด (Low Cost) ผ่านสนามบินนานาชาติตามภูมิภาคต่างๆ ของไทย อาทิ สนามบินนานาชาติเชียงใหม่ สมุย และภูเก็ต เป็นต้น

การที่ประเทศไทยยังคงสถานะที่เป็นได้ทั้งประเทศต้นทาง (Source country) ประเทศทางผ่าน (Transit country) หรือประเทศปลายทาง (Destination country) โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ เชื่อมต่อระหว่าง เมืองมีความสะดวกขึ้น ที่เอื้อในการลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติด ถึงแม้ ประเทศไทยจะมีมาตรการในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้ามาภายในประเทศอย่าง เข้มงวด แต่เครือข่ายค้ายาเสพติดก็มีความพยายามในการลักลอบนำเข้ายาเสพติด โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการและเส้นทางในการลำเลียงยาเสพติด

๒.๓.๓ การลักลอบค้ายาเสพติด

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และอากาศยาน ซึ่งเป็นการเอื้อ ประโยชน์ในการลำเลียงยาเสพติด ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่จะมีการสกัดกั้นตรวจค้นจับกุม และยึดยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก แต่ขบวนการค้ายาเสพติดได้มีการปรับเปลี่ยน วิธีการลำเลียงยาเสพติดทำให้มียาเสพติดทะลักเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาจากกลุ่มผู้ล่าเหยียดเป็นเครือข่ายนักค้ายาเสพติด หรือการเปลี่ยนสถานะ จากผู้ใช้ยาเสพติดเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย ส่งผลให้เกิดเป็นวงจรปัญหา ยาเสพติด ในประเทศไทย จากกลุ่มผู้ลักลอบลำเลียงยาเสพติด อาทิ กลุ่มมั่ง มูเซอ ลีซอ และ อาซ่า โดยเฉพาะกลุ่มมั่งที่มีการพัฒนาตนเองเป็นเครือข่ายผู้ค้ารายใหญ่ครอบคลุม พื้นที่ทางภาคเหนือและมีบทบาทสำคัญในการกระจายยาเสพติดสู่พื้นที่อื่น ๆ ผ่านกลุ่มนักค้ายาเสพติดรายใหญ่ ถึงแม้จะมีการจับกุมผู้ค้ารายสำคัญแต่ยังคงมี บทบาทในการบ่งการการค้ายาเสพติดจากในเรือนจำผ่านเจ้าที่ของรัฐที่มีส่วน เกี่ยวข้องในกระบวนการส่งภายนอกเรือนจำ การกระจายยาเสพติดจากผู้ค้ารายใหญ่ สู่ผู้ค้ารายย่อยเป็นไปได้ง่ายขึ้น

รูปแบบการค้าของผู้ค้ารายย่อยเปลี่ยนไปจากเดิมโดยมีการใช้ เทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ทันสมัยมาช่วยในการนัดหมาย เช่น แอปพลิเคชันไลน์ และชำระเงินผ่านบริการธนาคารทางโทรศัพท์มือถือ (Mobile Banking) ซึ่งทำให้

เจ้าหน้าที่ไม่ทราบความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ลักลอบค้ายาเสพติด อีกทั้งกลุ่มผู้เสพมีการผันตัวเองมาเป็นผู้ค้ารายย่อยเพิ่มขึ้นเนื่องจากการซื้อขายเสพติดในปริมาณที่มากกว่าราคาเสพติดที่ซื้อจะถูกลง ส่งผลให้ยาเสพติดมีการแพร่ระบาดไปสู่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้นโดยเฉพาะกลยุทธ์ของผู้ค้าที่ใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเผยแพร่โฆษณาชวนเชื่อผ่านบุคคลที่มีชื่อเสียงในโลกออนไลน์ (Net Idol) ที่มีช่องทางการจำหน่ายแบบออนไลน์และการส่งยาเสพติดผ่านบริการจัดส่งพัสดุไปรษณีย์

๒.๔ ผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

ปัญหาเสพติด จัดเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (non-traditional security threats) ที่ส่งผลกระทบต่อกำลังอำนาจของชาติ ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปัจจุบันสถานการณ์ปัญหาเสพติดมีความรุนแรงและมีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวด แต่ยังไม่สามารถดำเนินการให้ปัญหาเสติดยุติลงได้ ยาเสพติดไม่เพียงแต่จะมีผลเสียโดยตรงต่อผู้เสพ แต่ยาเสพติดยังมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติตามที่ได้ทำการศึกษาใน ๔ มิติดังนี้

๒.๔.๑ มิติด้านเศรษฐกิจ

จากข้อมูลสถิติการเข้ารับการรักษาบำบัดรักษาเสพติดในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มีจำนวนผู้เข้ารับการรักษาบำบัด จำนวน ๑๙๓,๘๔๒ คน^๓ หากนำจำนวนผู้เข้ารับการรักษาบำบัดมาประมาณการเป็นเงินที่ต้องสูญเสียไปกับการซื้อขายเสพติดวันละ ๑๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๑๙.๔ ล้านบาทต่อวัน หรือกว่า ๗,๐๕๑ ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้

^๓ กระทรวงยุติธรรม. ๒๕๖๑. เลขาธิการ ป.ป.ส. ให้สัมภาษณ์ในประเด็น การบำบัด รักษา ยาเสพติดตามนโยบาย “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย”. สืบค้นเมื่อ ๒๕ ก.พ.๒๕๖๑, จาก <https://www.moj.go.th/view/15102>

อัตราการสูญเสียเงินค่ายาเสพติดยังขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ติดยาเสพติด ประมาณการใช้จ่าย และระยะเวลาที่ติดยาเสพติด ในปี ๒๕๖๑ ประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องในการเสพติด ทั้งการจับกุมและการบำบัดรักษา พบว่ากลุ่มผู้เสพรายใหม่มีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ต้องหาคดีเสพและผู้บำบัดรักษา ร้อยละ ๓๙ เป็นเด็กและเยาวชน (อายุไม่เกิน ๒๔ ปี) โดยกลุ่มอายุ ๒๐-๒๔ ปี เข้าไปเกี่ยวข้องมากที่สุด ผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดส่วนใหญ่กว่า ร้อยละ ๗๘ เป็นผู้มีงานทำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ใช้แรงงาน และเกษตรกร ส่วนกลุ่มว่างงานมีสัดส่วนอยู่ที่ ร้อยละ ๑๔ จากข้อมูลดังกล่าวผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งที่เป็นเยาวชนที่ต้องได้รับการศึกษาและกลุ่มวัยทำงานจะทำให้ประเทศสูญเสียโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้นได้ เนื่องจากบุคลากรเหล่านั้นจะมีประสิทธิภาพในการทำงานลดต่ำลงจากการใช้สารเสพติด อีกทั้งทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากเพื่อนำมาใช้ในการจัดการปัญหาเสพติด ที่ผ่านมามีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรัฐต้องมีการกำหนดนโยบายและดำเนินยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด การวางแผนงานในระบบงานย่อยลงหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคง ปกครอง กระบวนการยุติธรรม และสาธารณสุข ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ ภาครัฐต้องมีการบริหารจัดการทั้งระบบ และรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง นอกจากงบประมาณที่สูญเสียแล้ว ภาครัฐต้องใช้ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากในการแก้ไขปัญหายาเสพติด รัฐบาลต้องใช้งบประมาณในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามงบประมาณที่ได้จัดสรรในแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๔,๙๐๙.๗ ล้านบาท^๔ หากสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในประเทศคลี่คลายลงรัฐบาลจะสามารถนำงบประมาณดังกล่าวไปใช้พัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ และไม่สูญเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศในอนาคต ทั้งการปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด การบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติด และการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด

^๔ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปี ๒๕๖๑. กรุงเทพฯ: หน้า ๑๘

๒.๔.๒ มิติด้านสังคม

ยาเสพติดมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่ออาชญากรรม หากผู้กระทำความผิดมีการใช้สารเสพติดหรือติดยาเสพติดส่งผลต่อแนวโน้มที่จะก่อปัญหาอาชญากรรมเพิ่มและรุนแรงขึ้น สาเหตุจากฤทธิ์ของยาเสพติดที่มีผลต่อระบบประสาทจนทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ผู้ใช้สารเสพติดมักจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงเริ่มต้นภายในครอบครัว และขยายตัวออกไปสู่สังคมอื่น ผู้ใช้ยาเสพติดประเภทยาบ้าจะมีลักษณะพฤติกรรมรุนแรง คือ พฤติกรรมรุนแรงด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านการเงินและทรัพย์สิน ด้านร่างกาย พฤติกรรมความรุนแรงทางเพศ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เสพยาเสพติดจะมีพฤติกรรมรุนแรงภายในครอบครัวแล้ว ยังมีการก่อเหตุโดยใช้ความรุนแรงประเภทต่าง ๆ กับผู้อื่น อาทิ การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน การทำอนาจาร การเกิดอุบัติเหตุการจราจร และมีผลกระทบต่อตัวผู้ติดยาเสพติดเอง อาทิ การฆ่าตัวตายจากการตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า เป็นต้น

๒.๔.๓ มิติด้านการเมืองระหว่างประเทศ

เนื่องจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นพื้นที่ทับซ้อนที่มีไทยร่วมอยู่ด้วย ในพื้นที่ดังกล่าวถูกจัดให้เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่ของโลก และไทยอยู่ในสถานะประเทศทางผ่านของยาเสพติดสู่ประเทศที่สาม ดังนั้นปัญหาเสพติดจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อไม่ให้ยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ประเทศไทย และเป็นการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้ออกไปสู่ประเทศที่สามได้โดยง่าย การลักลอบเคลื่อนย้ายยาเสพติด ตามแนวชายแดนเป็นปัญหาที่ไทยต้องร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยความสัมพันธ์ที่ดีและความไว้วางใจกันในการแก้ไขปัญหา หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไม่ได้รับการแก้ไขหรือไม่สามารถคลี่คลายลงได้ ประเทศจะเกิดการเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติภูมิของชาติไทย อีกทั้งไทยจะไม่ได้รับความไว้วางใจของนานาชาติในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลกระทบในด้านการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และความร่วมมือด้านต่าง ๆ

๒.๔.๔ มิติด้านการทหารและการป้องกันประเทศ

ภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการทหารและการป้องกันประเทศ สามารถแบ่งได้ ๓ ลักษณะ คือ (๑) ภัยคุกคามทางทหาร ซึ่งเกิดจากการรุกรานด้วยกำลังทางทหาร (๒) ภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม พร้อมกัน อาทิ ภัยคุกคามที่เกิดจากความยากจนหรือความไร้เสถียรภาพทางการเมือง ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย และการค้ามนุษย์ เป็นต้น และ (๓) ภัยคุกคามที่เกิดจากสาธารณภัย และภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือเป็นภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ยาเสพติดจึงถือเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมมีความซับซ้อนที่ประกอบด้วยผู้เล่นในสถานะที่หลากหลาย อาทิ นายทุน ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้นำเข้า และผู้ส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ชายแดนที่มีสถานการณ์รุนแรงที่ต้องใช้กำลังทหารในการปฏิบัติการแก้ไขปัญหา เช่น ในการปฏิบัติการลาดตระเวนตามแนวชายแดนพบว่ามีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้าประเทศ และเกิดเหตุปะทะกันระหว่างทหารกับกองกำลังติดอาวุธคุ่มกันยาเสพติด ทำให้มีทหารได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต ทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียกำลังพล และอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ในสังกัดกันยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในประเทศได้ และครอบครัวของเจ้าหน้าที่ยังสูญเสียผู้นำครอบครัวอีกด้วย

ปัญหาอาชญากรรมยังเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงเป็นพลังอำนาจของชาติในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระหว่างประเทศ การทหารและการป้องกันประเทศ รัฐบาลต้องสูญเสียงบประมาณ และทรัพยากรต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยกระดับปัญหาอาชญากรรมให้เป็นวาระเร่งด่วนในการแก้ปัญหา เพื่อเพิ่มเสถียรภาพและขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี
เรื่อง “ ปัญหาเสาตึกรับผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ”

ส่วนที่ ๓

นโยบายการแก้ไขปัญหาเสพติตของไทย และบทบาทของกองทัพไทยในการ แก้ไขปัญหาเสพติต

ส่วนที่ ๓

นโยบายการแก้ไขปัญหาหยาเสฟติดของไทย และบทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหาหยาเสฟติด

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ ได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นกรอบทิศทางให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ได้มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงได้มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศเพื่อให้ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและเกิดสันติสุข จึงต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยปัญหาความมั่นคงที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนคือ ปัญหาหยาเสฟติด โดยมีเป้าหมายให้กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ขึ้นชอบและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และการบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับประเทศไทยได้กำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติด ดังต่อไปนี้

๓.๑ แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

ทุกรัฐบาลที่ผ่านมามีได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติต้องแก้ไขปัญหาระดับต้น ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ปลอดภัยของมนุษยชาติและเป็นตัวการบ่อนทำลายทรัพยากรบุคคลที่เป็นส่วน สำคัญในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันปัญหายาเสพติดมีความซับซ้อนมากขึ้น และ เพื่อให้ปัญหายาเสพติดได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คณะรัฐมนตรีมีมติ เห็นชอบในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือในการ บริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผล ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคที่เกี่ยวข้อง สร้าง สมดุลของยุทธศาสตร์ทั้งด้านการลดอุปสงค์ยาเสพติดและการลดอุปทานยาเสพติด ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนี้ มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และมีหน่วยงานจากกระทรวงต่าง ๆ ร่วมรับผิดชอบดำเนินงานตามแผน อาทิ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานกฤษฎีกา รัฐมนตรี กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวง วัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนา และองค์กรเอกชน เป็นต้น ตามแผน ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

(๑) ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกกลุ่มที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ป้องกันครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ และสังคมให้ปลอดภัยจากยาเสพติด รวมทั้งสร้างพลัง ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๒) ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดและการติดยาเสพติด โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางเพื่อลดอุปสงค์ด้านยาเสพติดในระยะยาว

(๓) ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม เพื่อสร้างและพัฒนาระบบรองรับสนับสนุนให้ผู้พ้นโทษและผู้ผ่านการบำบัดรักษาในการเป็นคนดีและกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเกิดความยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๔) ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด เพื่อควบคุม ลดและกำจัดยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๕) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อแสวงหา สร้าง เสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน

(๖) ยุทธศาสตร์การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด เพื่อสร้าง ควบคุม และบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ให้เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

(๗) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมภาคประชาชน เพื่อบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ และสังคมไทยให้ปลอดภัยจากยาเสพติด และสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนในระยะยาว

(๘) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ และเอกภาพการบริหารจัดการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

โดยในแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ เป็นการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการรับผิดชอบร่วมกันทั้ง ๘ ยุทธศาสตร์ กำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนตามเป้าหมายยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในแต่ละยุทธศาสตร์

๓.๒ นโยบาย และกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในประเทศ

(๑) กลไกในระดับนโยบาย มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.๒๕๑๙ ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรการในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในภาพรวม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

(๒) กลไกในระดับอำนาจการ มีศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ป.ส.) ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล และนำนโยบายที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. กำหนดไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จ

(๓) กลไกในระดับปฏิบัติการ มีศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในระดับกระทรวง/หน่วยงาน ทำหน้าที่ในการอำนาจการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในภารกิจและบทบาทที่รับผิดชอบ

(๔) กลไกระดับพื้นที่ มีศูนย์อำนาจการและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับจังหวัด และอำเภอ ทำหน้าที่ในการอำนาจการ และปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดและอำเภอ

ทั้งนี้ไทยยังมีประมวลกฎหมายยาเสพติดที่ใช้ประกอบในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.๒๕๑๙, พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำ

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔, พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาศึดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๐, พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒, พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘, พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.๒๕๓๓, พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕, พระราชบัญญัติควบคุมโคกภันท์ พ.ศ.๒๔๙๕, พระราชกฤษฎีกาควบคุมโคกภันท์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๒๒, พระราชกฤษฎีกาการควบคุมโคกภันท์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๕๓๕, พระราชกฤษฎีกาควบคุมโคกภันท์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๕, พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.๒๕๓๕, พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒, พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒, พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒, พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙, พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.๒๔๙๐, พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.๒๕๓๕, พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.๒๕๕๑, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒, พระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการตามคำพิพากษาคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๗, อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.๑๙๘๘ รวมถึง ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือราชการอื่น ๆ เป็นต้น^๔

๓.๓ นโยบาย แผนงาน และกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากที่ไทยมีนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ไทยยังมีกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

^๔ สำนักงานกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม. ๒๕๕๖. รวมกฎหมายยาเสพติดพร้อมด้วยกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล๊อค.

(๑) บันทึกความเข้าใจระหว่างไทย-กัมพูชา ว่าด้วยความร่วมมือในการปราบปรามการค้ายาเสพติด สารออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้น ลงนามเมื่อ ๖ พ.ค.๔๑

(๒) บันทึกความเข้าใจระหว่างไทย-สปป.ลาว ว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้น ลงนามเมื่อ ๑๗ ส.ค.๔๔

(๓) บันทึกความเข้าใจระหว่างไทย-เมียนมา ว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้น ลงนามเมื่อ ๒๐ มิ.ย.๔๔

(๔) ความตกลงระหว่างไทย-เวียดนาม ว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด สารออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้น ลงนามเมื่อ ๗ ต.ค.๔๑

(๕) การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ (MOU) ๗ ฝ่าย ว่าด้วยการควบคุมยาเสพติดในอนุภูมิภาค ได้แก่ จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย เวียดนาม กัมพูชา และสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๖

จากบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือดังกล่าว มีเนื้อหาครอบคลุมถึงสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหายาเสพติดในแต่ละประเทศ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเชิงลึกเกี่ยวกับเครือข่ายการค้ายาเสพติดข้ามชาติ ภายใต้ความร่วมมือของสำนักงานประสานงานด้านยาเสพติดชายแดน (BLO) การสำรวจเส้นทางที่มีความเสี่ยงต่อการลักลอบขนยาเสพติด ความร่วมมือด้านการปราบปราม การร่วมปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดน และด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด การพัฒนาศักยภาพการปราบปรามยาเสพติดของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งรายงานความคืบหน้าของการดำเนินงาน ตามมติที่ประชุม ปัญหาอุปสรรคในด้านการให้ความร่วมมือ ตลอดจนกำหนดแนวทางความร่วมมือในด้านการปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดในอนาคต^๖

^๖ ภูมิภาค เลขสุนทรการ และคณะ. ๒๕๕๙. แนวทางการสร้างความร่วมมือในการต่อต้านภัยคุกคามไม่ตามแบบระหว่างราชอาณาจักรไทย รายงานการวิจัย. ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม : กรณีศึกษา เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างสระแก้ว-พนมเปญ-ไฮจิ มินห์. ศูนย์วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. หน้า ๑๒-๑๔.

๓.๔ บทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหาเสียดิน

ในการแก้ไขปัญหาเสียดินให้ยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ โดยการผลักดันในการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมการหารือ การวางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาศัยการผนึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เพื่อเสริมสร้าง ความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในการป้องกันแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชน ตามภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย ที่ได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ ได้บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรอง ที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย และกระทรวงกลาโหมได้กำหนดภารกิจของกองทัพไทยในพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ ตามมาตรา ๘ ทั้ง ๕ ประการ ดังนี้ (๑) การรักษาเอกราชและความมั่นคงจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร (๒) การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ และสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ (๓) การรักษาผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนาประเทศ เพื่อความมั่นคง และการช่วยเหลือประชาชน (๔) การศึกษา การวิจัย การพัฒนา เทคโนโลยีป้องกันประเทศ (๕) การปฏิบัติการทางทหารอื่น ๆ นอกเหนือจากสงคราม เพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

กองทัพไทยได้มีนโยบายในการสนับสนุนการทำงานรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาเสียดินซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของชาติ เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง บูรณาการ และเกิดความเชื่อมโยงในส่วนงานที่กองทัพไทยรับผิดชอบโดยตรง

และส่วนที่กองทัพไทยสนับสนุนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดได้อย่างเป็นระบบในทุกระดับและทุกมิติ ตามแผนปฏิบัติการ กองบัญชาการกองทัพไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ในประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ โดยมีเป้าหมาย (๑) สนับสนุนงานรักษาความมั่นคง ของรัฐตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประเทศเกิดความมั่นคงในทุกมิติ (๒) ประชาชนในพื้นที่ บก.ทท. รับผิดชอบ มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (๓) มีแผนงานในการบูรณาการในการแก้ไขปัญหา ความมั่นคงของรัฐที่มีประสิทธิภาพ และ (๔) บุคลากรและทรัพยากรมีความพร้อม ในการสนับสนุนการรักษาความมั่นคงของรัฐ

เพื่อให้กองบัญชาการกองทัพไทยบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และมีการดำเนินการ ด้านการป้องกันยาเสพติด โดยการดำเนินกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันและเฝ้าระวังภายในหน่วย และชุมชนใกล้ ที่ตั้งหน่วย และการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ในการป้องกันยาเสพติด และ การปราบปรามยาเสพติด โดยการดำเนินกิจกรรมการอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการ งานแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลในการ ปราบปรามยาเสพติด โดยมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดกองทัพไทย (ศอ.ปส.ทท.) เพื่อให้การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในระดับชาติ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ตามแผน ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ กองทัพไทย ในฐานะหน่วยงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (ป.ป.ส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผนฯ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด เพื่อควบคุม ลด และกำจัดยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ และป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย เกี่ยวกับยาเสพติด เป้าหมาย คือ ลดพื้นที่ ผลิตผลผลิตยาเสพติดทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ โดยการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านข่าวกรองยุทธศาสตร์ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

เพื่อแสวงหา สร้าง เสริม และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยและในภูมิภาคอาเซียน เป้าหมาย คือ ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเข้มแข็งและปลอดภัยจากภัยคุกคามของยาเสพติด โดยการบูรณาการการพัฒนาบริเวณชายแดนทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และยาเสพติด

และเป็นหน่วยงานส่วนสนับสนุน ตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด **ยุทธศาสตร์ที่ ๑** การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด วัตถุประสงค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกกลุ่มที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ป้องกันครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ และสังคมให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ร่วมทั้งสร้างพลังความเข้มแข็ง และความยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด^๗ และ **ยุทธศาสตร์ที่ ๒** การแก้ไขปัญหาคูสมันต์ผู้เสพยาเสพติด วัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาคูสมันต์และการติดยาเสพติด โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางเพื่อลดอุปสงค์ด้านยาเสพติดในระยะยาว^๘

จากที่ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มงวด การตั้งจุดตรวจจุดสกัดกั้นยาเสพติดที่จะเข้ามาในประเทศไทย จากบริเวณสามเหลี่ยมทองคำและลำเลียงเข้ามาทางอำเภอแม่สายเป็นไปด้วยความลำบากมากขึ้น นักค้ายาเสพติดจึงมีการเปลี่ยนเส้นทางลักลอบขนยาเสพติดโดยใช้เส้นทางที่มีเขตติดต่อกับ สปป.ลาว เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะ จ.เลย จ.หนองคาย จ.นครพนม เรื่อยลงมาตามแนวแม่น้ำโขง ในระยะเวลาที่ผ่านมาทางการไทยได้มีการสกัดกั้นตรวจยึดยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ยาเสพติดที่มาจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำที่ลักลอบเข้าไปยัง สปป.ลาว ต้องรอจังหวะลักลอบขนย้ายข้ามแดนมายังไทย

^๗ สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส., แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒. หน้า ๒๑ - ๒๖

^๘ สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส., แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒. หน้า ๒๗-๓๓

ส่งผลให้ สปป.ลาว เป็นจุดพักยาเสพติดและมียาเสพติดบางส่วนแพร่กระจาย
เข้าพื้นที่ สปป.ลาว ด้วยเช่นกัน ดังนั้นปัญหาเสพติดจึงเป็นปัญหาของทั้งสอง
ประเทศที่ต้องร่วมมือกันในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้าประเทศ กองบัญชาการ
กองทัพไทยได้ร่วมปฏิบัติการระงับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนว
ชายแดน โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนที่มีเขตติดต่อกับ สปป.ลาว ผ่านกลไกตาม
กรอบความร่วมมือด้านยาเสพติดระหว่างไทยและ สปป.ลาว ดังนี้

(๑) การประชุมความร่วมมือทวิภาคีไทย-ลาว ว่าด้วยเรื่องการป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติด เป็นการประชุมร่วมประจำปีที่ทั้งสองประเทศผลัดกัน
เป็นเจ้าภาพจัดประชุม โดยสาระสำคัญของการประชุมฯ คือการติดตามความ
คืบหน้าในการดำเนินการตามมติจากที่ประชุมครั้งที่ผ่านๆ มาในเรื่องความร่วมมือ
ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของทั้งสองประเทศ

(๒) การประชุมคณะกรรมการร่วมรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนว
ชายแดนทั่วไปไทย-ลาว (General Border Committee: GBC) เป็นการประชุม
ประจำปีในระดับรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศเพื่อความร่วมมือในการรักษา
ความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-สปป.ลาว

(๓) การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตาม
แนวชายแดนไทย-ลาว ระหว่างจังหวัดอุบลราชธานี กับเจ้าแขวงจำปาสัก
(การประชุมผู้ว่า-เจ้าแขวง) เป็นการประชุมประจำปีที่ทั้งสองประเทศผลัดกัน
เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์และมิตรภาพ
อันดีระหว่างจังหวัดและแขวง เพื่อร่วมหารือและทบทวนผลการดำเนินงาน
ที่ผ่านมา และร่วมกำหนดทิศทางความร่วมมือในระยะต่อไป ทั้งประเด็น
เรื่องเศรษฐกิจ การค้าชายแดน ปัญหาเสพติด และประเด็นอื่นๆ

(๔) การประชุมร่วมสำนักงานประสานงานแก้ไขปัญหายาเสพติด
ชายแดน (Border Liaison Office: BLO) เป็นการประชุมร่วมของทั้งสองฝ่าย
โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปราม
ยาเสพติด การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติด และเพื่อสนับสนุน

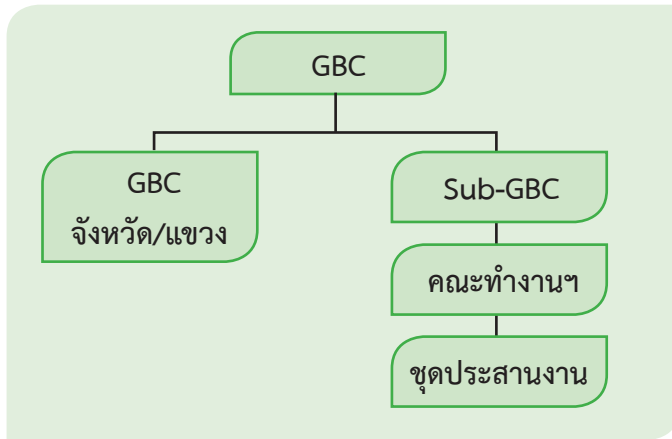
การสกัดกั้นการลักลอบค้ายาเสพติดข้ามชายแดน โดยมีการจัดประชุมอย่างเป็นทางการในแต่ละพื้นที่ ๒ ครั้ง/ปี และการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ๑ ครั้ง/เดือน

(๕) การพัฒนาหมู่บ้านชุมชนสีขาวไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว เป็นกรอบความร่วมมือภายใต้แผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕)

(๖) แผนปฏิบัติการความร่วมมือไทย-สปป.ลาว เพื่อการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดร่วมกัน เป็นกรอบความร่วมมือใหม่ซึ่งเกิดขึ้นจากการหารือและเห็นพ้อง ต่อกันของนายกรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศที่จะส่งเสริมบทบาทของทหารในการ ร่วมกันแก้ไขปัญหาเสพติดของทั้งสองประเทศ โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานที่มี ชื่อเรียกว่า คณะทำงานเพื่อร่วมมือกันสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติดบริเวณพื้นที่ ชายแดนไทย-สปป.ลาว โดยมีกรมกิจการชายแดนทหารเป็นหน่วยงานเจ้าภาพ ฝ่ายไทย และกรมชายแดนทหาร กรมใหญ่เสนาธิการ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ ฝ่าย สปป.ลาว วัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ด้านยาเสพติดพื้นที่ชายแดนและการลาดตระเวนตามแนวชายแดนของแต่ละฝ่าย เพื่อเฝ้าระวังและสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดข้ามชายแดน

จากการประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อย ตามชายแดนทั่วไป ไทย-ลาว ครั้งที่ ๒๕ ด้านความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ประชุมเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด ตามแนวชายแดนไทย-ลาว

ภาพที่ ๓.๒ แสดงแผนผังคณะกรรมการร่วมรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนทั่วไปไทย-ลาว

ที่มา : การประชุมคณะกรรมการร่วมมีอรัรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนทั่วไปไทย-ลาว ครั้งที่ ๒๕

โดยคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาชายแดนไทย-ลาว จะประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายลาว ซึ่งฝ่ายไทยมีเจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร เป็นหัวหน้าคณะกรรมการ และฝ่ายลาวมีหัวหน้ากรมทหารชายแดน เป็นหัวหน้าคณะกรรมการ ทั้งนี้ยังได้มีการแต่งตั้งชุดประสานงานประจำพื้นที่ โดยฝ่ายไทยแต่งตั้งตามเขตการปกครองจังหวัดของไทย และฝ่ายลาวแต่งตั้งตามเขตการปกครองแขวงของลาว ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ปกครอง เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำพื้นที่ โดยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) การร่วมหารือเพื่อประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และกำหนดการปฏิบัติต่างๆ

(๒) ดำเนินการต่างๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาชายแดนร่วมกับ สปป.ลาว ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) การประสานงานควบคุมอาชญากรรมข้ามแดนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภัยยาเสพติด และการดำเนินกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุดประสานงานประจำพื้นที่ทั้งสองฝ่าย เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการประสานงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด

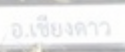
(๔) การรายงานผลการปฏิบัติงานร่วมกับคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-ลาว เป็นประจำทุกเดือนหรือเมื่อมีกรณีสำคัญเร่งด่วน

(๕) การปฏิบัติอื่นๆ ตามที่คณะทำงานเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามชายแดนไทย-ลาว มอบหมาย^๔

^๔ สัมภาษณ์ พ.อ. พิเชษฐ์ พันธุ์เพ็ง รองผู้อำนวยการกองกิจการชายแดนไทย-ลาว กรมกิจการชายแดนทหาร เมื่อวันที่ ๑๙ มิ.ย.๖๒

ส่วนที่ ๔

กรณีศึกษา : การพัฒนาหมู่บ้านคูนานสีขาว
ไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว

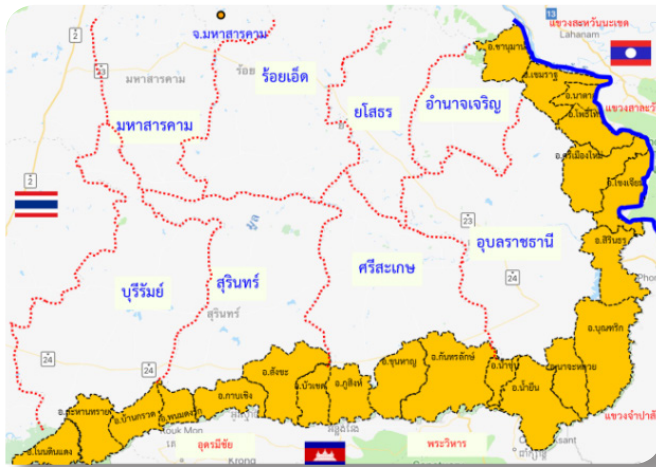

ส่วนที่ ๔

กรณีศึกษา : การพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาวยไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว

สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดประเภทยาบ้าส่วนใหญ่ ยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้าจะมาจากภาคเหนือลำเลียงมาตามเส้นทางแม่น้ำโขงและเส้นทางทางบกเลียบบแม่น้ำโขง โดยมีการนำยาเสพติดเข้าพักไว้ตามหมู่บ้านฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน รอคำสั่งซื้อจากฝั่งประเทศไทย เส้นทางผ่านยาเสพติดมีการกระจายอยู่ในเครือข่ายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (ส่วนงานรับผิดชอบ ป.ป.ส. ภาค ๔ และ ท.ภ.๒) จ.เลย จ.หนองคาย จ.บึงกาฬ จ.นครพนม จ.มุกดาหาร จ.กาฬสินธุ์ จ.มหาสารคาม และเชื่อมต่อพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ อ.ชานุมาน จ.อำนาจเจริญ และ อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี ซึ่งเป็นพื้นที่นำเข้าจุดสำคัญที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดประเภทยาบ้าในปริมาณ ๑๐๐,๐๐๐ เม็ดขึ้นไป และมีพื้นที่ที่มีการเฝ้าระวังคือ อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี ที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในลักษณะผู้ค้ารายย่อยที่เจ้าหน้าที่สามารถตรวจยึดได้ปริมาณไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ เม็ด

ทั้งนี้ยังพบการนำเข้ายาเสพติดจากนักท่องเที่ยวที่เป็นนักพนันในลักษณะของผู้เสพยาติดตัวเข้ามาผ่านแดนในประเทศไทย นอกจากนี้ยาเสพติดที่นำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ยังมีส่วนหนึ่งเป็นยาเสพติดที่มาจากแหล่งพักยาในกรุงเทพฯ ด้วย โดยเฉพาะสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่ จ.อำนาจเจริญ และ จ.อุบลราชธานี มีความรุนแรงขึ้น เนื่องจากตลอดริมฝั่งแม่น้ำโขงตั้งแต่ อ.ขามเฒ่า จนถึง อ.โขงเจียม มีภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ ประเภทของยาเสพติดที่เจ้าหน้าที่สามารถสกัดกั้นจับกุมได้ส่วนใหญ่คือ ยาบ้า กัญชา และไอซ์ ตามลำดับ ซึ่งปัจจุบันยาเสพติดมีราคาถูกลง เยาวชนและประชาชนเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้ในพื้นที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดมากขึ้น ในส่วนของเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิตบริเวณสามเหลี่ยมทองคำทางภาคเหนือของไทย เนื่องจากที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่มีความเข้มงวดในการปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ขบวนการค้ายาเสพติดเปลี่ยนเส้นทางการลักลอบนำเข้ายาเสพติดผ่านทางแม่น้ำโขงในพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้นสำหรับปัญหาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

๔.๑ การพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาวยไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว

การดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาวยไทย-กัมพูชา-ลาว เป็นกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย ระยะ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) เป็นความร่วมมือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันในพื้นที่แม่น้ำโขงตอนล่างของไทย กัมพูชา และ สปป.ลาว หน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบของไทย ได้แก่ สำนักงาน ปปส. ขต.ทหาร กกล.สุรนารี ทม.๓ ฝ่ายปกครอง กระทรวงมหาดไทย และประชาชนในพื้นที่ โดยมีหมู่บ้านที่อยู่ในโครงการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาวย ทั้งสิ้นจำนวน ๑๕ แห่ง แบ่งเป็น หมู่บ้านคูขนานสีขาวยกัมพูชา-สปป.ลาว จำนวน ๓ แห่ง หมู่บ้านคูขนานสีขาวยไทย-กัมพูชา จำนวน ๒ แห่ง และหมู่บ้านคูขนานสีขาวยไทย-สปป.ลาว จำนวน ๑๐ แห่ง กรอบการดำเนินการพัฒนา

หมู่บ้านคูขนานสีขาวฯ มีการจัดระบบการบริหารจัดการหมู่บ้านในด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้

๔.๑.๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (Prevention and Solution of drug problem) แบ่งออกเป็น ๕ ส่วน คือ (๑) การอบรม (Training) ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน เยาวชนในสถานศึกษาและเยาวชนนอกสถานศึกษา (๒) การป้องกัน (Protect) ได้แก่ การจัดการประชุมแบบมีส่วนร่วม การฝึกอบรมราษฎรอาสาป้องกันยาเสพติด (รสปส.) และกองทุนแม่ของแผ่นดิน (๓) การบำบัด (Treatment) ได้แก่ การบำบัดโดยสมัครใจ การบังคับบำบัด และค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ (๔) การปราบปราม (Suppress) ได้แก่ ลดจำนวนผู้ค้า ลดจำนวนผู้เสพ และทำลายโครงสร้างเครือข่ายยาเสพติด

๔.๑.๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of life Development) มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตควบคู่กับการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้การพัฒนาร่วมกันของชุมชนในพื้นที่ชายแดนและขยายผลไปสู่ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (๑) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมอาชีพ (๒) ด้านการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (๓) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๔) ด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข ประเพณีวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ เป็นต้น

โดยการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีดัชนีชี้วัด ๓ มิติ ได้แก่ (๑) มิติด้านกระบวนการหรือความเข้มแข็งของหมู่บ้าน (๒) มิติด้านสภาพปัญหาคุณภาพชีวิต และการดำรงชีพในหมู่บ้าน และ (๓) มิติด้านความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้าน ดำเนินงานผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๔.๑.๒.๑ กิจกรรมการเฝ้าระวังป้องปรามยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น การจัดเวรยาม การตั้งจุดตรวจ การลาดตระเวน ฯลฯ

ภาพที่ ๔.๒-๔.๓ แสดงการลาดตระเวนและการตั้งจุดตรวจ

๔.๑.๒.๒ กิจกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันและเสริมสร้างทัศนคติ และองค์ความรู้ เช่น การฝึกอบรมให้ความรู้ การประชุมประชาคม ฯลฯ

ภาพที่ ๔.๔-๔.๕ แสดงการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ประชาชนในพื้นที่

๔.๑.๒.๓ กิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อม เช่น การปรับปรุง ภูมิทัศน์ พื้นที่รกร้าง พื้นที่สาธารณะ ฯลฯ

๔.๑.๒.๔ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ เช่น การฝึก อาชีพ การรวมกลุ่มอาชีพ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น ฯลฯ

ภาพที่ ๔.๘-๔.๙ แสดงการดำเนินกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

๔.๑.๒.๕ กิจกรรมการเสริมสร้างความสามัคคีและการมีส่วนร่วม เช่น การแข่งขันกีฬา หมู่บ้านรักษาศีล ๕ การทำบุญทอดผ้าป่าสามัคคีกองทุน ฯลฯ

ภาพที่ ๔.๑๐-๔.๑๑ การทำบุญทอดผ้าป่าสามัคคีหมู่บ้านคูขนานตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา

ภาพที่ ๔.๑๒-๔.๑๓ พิธีทำบุญตักบาตร ณ ถนนสายวัฒนธรรม ด้านพรมแดน ชองเม็ก จ.อุบลราชธานี

๔.๑.๒.๖ กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น กิจกรรมเทศกาลวันสำคัญตามศาสนาและประเพณี ฯลฯ

๔.๑.๓ ผลการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาว จากสรุปผลการประชุมและการศึกษาดูงานการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาวไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔-๒๖ เม.ย.๖๒ ดังนี้

ผลการพิจารณาร่างตัวชี้วัดการดำเนินงานหมู่บ้านคูขนานสีขาว โดยอ้างอิงจากกรอบชุมชนเข้มแข็งของ กอ.รমন. และกรอบการประเมินหมู่บ้านของ มท. มีสรุปดังนี้

๔.๑.๓.๑ หมู่บ้านคูขนานไทย-กัมพูชา ฝ่ายกัมพูชาสามารถดำเนินการในมิติด้านความเข้มแข็งของหมู่บ้านได้ ในส่วนของมิติด้านสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตและการดำรงชีพ และมิติด้านความสัมพันธ์ยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้ เนื่องจากเป็นหมู่บ้านชนบทที่ห่างไกลและขาดแคลน มีงบประมาณจำกัด จึงมีความยากลำบากในการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ของหมู่บ้านคูขนานยังไม่มี การติดต่อกันในระดับหมู่บ้านโดยตรง มีเพียงการค้าขายผ่านจุดผ่อนปรนสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง มีกิจกรรมแข่งขันกีฬาและกิจกรรมทางประเพณีร่วมกันโดยเป็นการดำเนินงานโดยภาครัฐเท่านั้น

๔.๑.๓.๒ หมู่บ้านคูขนานไทย-สปป.ลาว ฝ่าย สปป.ลาว สามารถดำเนินการในมิติด้านความเข้มแข็งของหมู่บ้านได้บางส่วน ในส่วนการปฏิบัติที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ สปป.ลาว พร้อมทั้งจะผลักดันไปสู่การปฏิบัติต่อไป ในส่วนของมิติด้านสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตและการดำรงชีพ และมิติด้านความสัมพันธ์ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ในการหารือระดับผู้นำชุมชนทั้งฝ่ายไทยและ สปป.ลาว นั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้แทนจากฝ่าย สปป.ลาว บางหมู่บ้านเป็นตัวแทนจากภาครัฐซึ่งอาจไม่เข้าใจบริบทของหมู่บ้าน/ชุมชน จึงไม่สามารถทำข้อตกลงระดับหมู่บ้านร่วมกันได้

๔.๑.๓.๓ หมู่บ้านคูขนานกัมพูชา-สปป.ลาว ทั้งสองประเทศสามารถดำเนินการในมิติด้านความเข้มแข็งของหมู่บ้านร่วมกันได้ ยกเว้นยังมีข้อตกลงร่วมกันบางประการที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ต้องดำเนินการหารือกันภายหลัง มิติด้านสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตและการดำรงชีพฝ่ายกัมพูชายังไม่มีข้อมูล ต้องทำการสำรวจและยืนยันสถานะอีกครั้ง มิติด้านความสัมพันธ์ทั้งสองประเทศสามารถดำเนินการร่วมกันได้เนื่องจากประชาชนของทั้งสองชุมชนมีความสัมพันธ์ฉันท์เครือญาติมีการติดต่อกันสม่ำเสมอ

๔.๑.๔ สรุปแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาวไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว มีดังนี้

๔.๑.๔.๑ ให้ผู้แทนหมู่บ้านเป้าหมายรายงานผลการดำเนินการร่วมมือหมู่บ้านคูขนานสีขาว ไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว ให้ที่ประชุม BLO ทราบและส่งรายงานผลดังกล่าวให้หน่วยงานกลางด้านยาเสพติดของแต่ละประเทศ คือ สำนักงาน ป.ป.ส. (Office of the Narcotics Control Board : ONCB) สำนักงานคณะกรรมการการต่อสู้ยาเสพติดแห่งชาติกัมพูชา (National Authority for Combating Drugs : NACD) และสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อตรวจตราและควบคุมยาเสพติด สปป.ลาว (Lao National Commission for Drug Control and Supervision : LCDC) ทราบด้วย

๔.๑.๔.๒ ให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานหมู่บ้านคูขนานสีขาวในแต่ละพื้นที่ และข้อมูลติดต่อของหัวหน้าคณะทำงาน และสมาชิกที่เป็นภาษาไทย เขมร ลาว และภาษาอังกฤษ ให้หน่วยงานกลางด้านยาเสพติดแต่ละประเทศทราบเพื่อประโยชน์ในการประสานงานระหว่างหมู่บ้านและหน่วยงานในพื้นที่รวมถึงการติดตามแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาว

๔.๑.๔.๓ ให้คณะทำงานหมู่บ้านคูขนานสีขาวแต่ละพื้นที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางและขั้นตอนการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาว โดยกำหนดให้หน่วยงานกลางด้านยาเสพติดของแต่ละประเทศดำเนินการติดตาม

ความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหมู่บ้านคูขนานสีขาบ และรายงานผลการดำเนินงานหมู่บ้านคูขนานสีขาบของประเทศตนเองให้ประเทศคูขนานรับทราบด้วย เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางความร่วมมือพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาบไทย-กัมพูชา-สปป.ลาว ร่วมกันต่อไป

๔.๑.๔.๔ ให้คณะทำงานหมู่บ้านคูขนานสีขาบของแต่ละพื้นที่ดำเนินกิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้านของตนเองอย่างน้อยปีละ ๑ กิจกรรม โดยให้รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้หน่วยงานกลางด้านยาเสพติดของประเทศนั้น ๆ ทราบเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาความสำเร็จของการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาบในแต่ละพื้นที่ และแจ้งให้หน่วยงานในคูภาคีรับทราบด้วย

๔.๑.๔.๕ ประเทศไทยโดย สำนักงาน ป.ป.ส., ชต.ทหาร, กกล.สุรนารี และฝ่ายปกครอง เป็นเจ้าภาพหลักในการส่งวิทยากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการประกอบอาชีพในปี ๒๕๖๒ แก่ผู้นำชุมชนและประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายในราชอาณาจักรกัมพูชา และ สปป.ลาว

๔.๑.๔.๖ กำหนดให้ ONCB NACD และ LCDC ร่วมหารือเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ กิจกรรมการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านคูขนานสีขาบประจำปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ ในการประชุมวาระต่าง ๆ อาทิ การประชุมทวิภาคี การประชุมแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานหมู่บ้านคูขนานสีขาบในอนาคต

๔.๑.๔.๗ ประเทศไทยยินดีสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการหมู่บ้านคูขนานสีขาบ ในราชอาณาจักรกัมพูชา และ สปป.ลาว ผ่านโครงการเสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการยุติแหล่งผลิตและทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ (Letter of Agreement-LoA)

๔.๑.๕ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการพัฒนาหมู่บ้าน คูขนานสีขาว

๔.๑.๕.๑ หมู่บ้านคูขนานบางหมู่บ้านยังมีการพัฒนาความ
สัมพันธ์ร่วมกันน้อย เนื่องจากมีระยะทางที่ตั้งอยู่ไกลกันมาก รวมถึงการพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพื่อนบ้านมีความแตกต่างจากไทย จึงเป็นอุปสรรค
ในการเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้านคูขนาน ส่งผลให้การพัฒนาความสัมพันธ์เป็น
ไปได้ยาก

๔.๑.๕.๒ ยังมีการลักลอบค้ายาเสพติดในหมู่บ้านคูขนาน
บางพื้นที่ มีการลำเลียงยาเสพติดข้ามแดนเข้า-ออกระหว่างหมู่บ้านทั้งสอง
ทำให้การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนในหมู่บ้านเพื่อ
ทำการสกัดกั้นยาเสพติดและของผิดกฎหมายมีอุปสรรคและไม่ได้รับความร่วมมือ
เท่าที่ควร

๔.๑.๕.๓ ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไข
ปัญหาเสพติดเท่าที่ควร โดยเห็นว่าปัญหาเสพติดไม่ได้เป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะ
ประชาชนในหมู่บ้านคูขนานส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนช่วยด้าน
เศรษฐกิจมากกว่า อาทิ การผลักดันและการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง
ข้ามแดน การค้าขายสินค้า การท่องเที่ยว และการเข้ามาใช้บริการสาธารณสุขใน
ประเทศไทยที่มีความสะดวกมากขึ้น เป็นต้น ในส่วนของการป้องกันและแก้ไขปัญห
ยาเสพติดเป็นเรื่องรอง

๔.๒ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ในการลงพื้นที่ศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานระดับต่าง ๆ ตั้งแต่
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค หน่วยงานความมั่นคง
หน่วยงานปกครอง และชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๒.๑ ระดับนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ป.ป.ส. ภาค ๓ รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ระยะทางรวม ๗๕๐ กิโลเมตร ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ๒๑ อำเภอ แยกเป็น (๑) พื้นที่ชายแดนติดแม่น้ำโขง มีอาณาเขตติดต่อกับ สปป.ลาว จำนวน ๒ จังหวัด ได้แก่ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ระยะทางรวม ๑๖๘ กิโลเมตร (๒) พื้นที่ชายแดนทางพื้นดิน ได้แก่ ชายแดนพื้นดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับ สปป.ลาว ที่ จ.อุบลราชธานี และชายแดนพื้นดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา จำนวน ๔ จังหวัด คือ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค ๓ ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนและนโยบาย ดังนี้

๔.๒.๑.๑ แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒ วัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสมดุลของยุทธศาสตร์ด้านการลดอุปสงค์ (Demand) และการลดอุปทาน (Supply) ยาเสพติด ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์หลัก คือ (๑) การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (๒) การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด (๓) การแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติด (๔) ความร่วมมือระหว่างประเทศ (๕) การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม (๖) การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด (๗) การมีส่วนร่วมภาคประชาชน และ (๘) การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

๔.๒.๑.๒ ปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย หรือศูนย์ประสานงาน

แม่น้ำโขงปลอดภัย (Safe Mekong Coordination Center : SMCC) เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศทั้ง ๖ ประเทศ ประกอบด้วย สปป. สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม เมียนมา และไทย โดยมีแผนปฏิบัติการตามมาตรการ ๗ มาตรการ คือ (๑) การสกัดกั้น ควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ (๒) การสกัดกั้นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด (๓) การสกัดกั้นพื้นที่เสี่ยงตามแนวชายแดน (๔) การปราบปราม

เครือข่ายการผลิตและค้ายาเสพติด (๕) การสกัดกั้นยาเสพติดตามลำน้ำโขง (๖) การสนับสนุนมาตรการและความช่วยเหลือ และ (๗) การพัฒนา SMCC และการพัฒนาระบบ ตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสกัดกั้น ควบคุมไม่ให้สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติดเข้าไปในพื้นที่แหล่งผลิต และการสกัดกั้นไม่ให้ยาเสพติดออกมาจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ และการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การตั้งด่านตรวจ/จุดสกัด การลาดตระเวนตามลำน้ำโขง การประชุมความร่วมมือด้านยาเสพติดตามแนวชายแดนในกรอบต่างๆ และการประชุมโต๊ะข่าว เป็นต้น

๔.๒.๒ ระดับปฏิบัติการ

๔.๒.๒.๑ กองกำลังสุรนารี กองทัพภาคที่ ๒ กกล.สุรนารี มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตาม แนวชายแดนไทย-สปป.ลาว โดยเฉพาะบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงด้าน จ.อุบลราชธานี และ จ.อำนาจเจริญ เป็นความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานต่างๆ อาทิ สำนักงาน ป.ป.ส.ภาค ๓, ตำรวจภูธร ภาค ๓, ตชด., ทหารพราน, นรข., และฝ่ายปกครอง และเพื่อให้การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ

ภาพที่ ๔.๑๔ แสดงการจับกุมกลุ่มขบวนการลักลอบค้ายาเสพติดในพื้นที่ อ.บุณฑริก จ.อุบลราชธานี

แม่น้ำโขงปลอดภัยบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ กกล.สุรนารี ได้ตั้งศูนย์บัญชาการทางยุทธวิธี (เขมราฐ) ที่บ้านนาแวง อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี มีการปฏิบัติ ดังนี้ (๑) ตั้งด่านตรวจ/จุดสกัด ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คือ พื้นที่ชายแดน ๒๒ จุด และพื้นที่ตอนใน ๓๗ จุด เพื่อสกัดกั้น ควบคุม สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ และสกัดกั้นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย (๒) ลาดตระเวนร่วมกับหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยเฉพาะพื้นที่สีแดง คือ อ.เขมราฐ และ อ.ขานูมาน (๓) การประชุมร่วมสำนักงานประสานงานแก้ไขปัญหาเสพติดชายแดน (BLO) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติดระหว่าง BLO การเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดน และวางแผนการลาดตระเวนร่วมตามลำน้ำโขง และ (๔) การประชุมโต๊ะข่าวประจำเดือนของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศอ.ปส.ขอนแก่น) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบูรณาการการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๒.๒ ที่ว่าการอำเภอสิรินธร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย อ.สิรินธร มีเขตการปกครองออกเป็น ๖ ตำบล ๗๗ หมู่บ้าน มีพื้นที่ชายแดนทางบกติดกับ สปป.ลาว และมีจุดผ่านแดนถาวรที่ ต.ช่องเม็ก ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขา ส่วนงานปกครอง อ.สิรินธร ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒ ร่วมกับแผนประชารัฐร่วมใจสร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคง ปลอดภัย ยาเสพติด ของสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งนโยบายดังกล่าวมุ่งสร้างความเข้าใจถึงเครือข่ายระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการสร้างการรับรู้ด้านการป้องกัน ปราบปรามและการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดเพื่อคืนคนดีสู่สังคมตามนโยบายของรัฐบาล “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย” มาตรการสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัยยาเสพติด ประกอบด้วย

(๑) การบริหารจัดการ อาทิ การจัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล การจัดทำแผนปฏิบัติการในการสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดภัยและปลอดยาเสพติด และการรายงานผลการปฏิบัติ เป็นต้น

(๒) การปราบปราม อาทิ การประเมินหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด โดยแยกปัญหาออกเป็น ๓ ประเภท คือ รุนแรง ปานกลาง และเบาบาง การปฏิบัติการด้านการข่าว การตรวจตรา ตรวจคน จับกุมดำเนินคดีกับผู้ค้ายาเสพติด การจัดตั้งอาสาสมัครหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเสริมกำลังฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชูรักรักษาความสงบหมู่บ้าน การเฝ้าระวังป้องกันไม่ให้มีการค้าการเสพยาเสพติดในพื้นที่ และการเรียกตัวบุคคลที่เชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่อยู่ในพื้นที่มาให้ข้อมูลและปรับทัศนคติ เป็นต้น

(๓) การป้องกัน อาทิ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ ความเข้าใจถึงพิษภัยยาเสพติด การจัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างฝ่ายปกครองกับภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และการสร้างภูมิคุ้มกันในสถานศึกษาผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (Drug Abuse Resistance Education : D.A.R.E), โครงการ To Be Number One, โครงการผู้ว่าฯ หน้าเสาธง และการสร้างความเข้มแข็งโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นต้น

(๔) การบำบัดรักษา เริ่มต้นจากการค้นหาผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติด โดยวิธีการประชามคม การแจ้งเบาะแส การตั้งจุดตรวจจุดสกัด และการสุ่มตรวจปัสสาวะ ทำการคัดกรองผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดเพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสม ๓ ประเภท ได้แก่ ผู้เสพยา จะเข้ารับการบำบัดในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้ติด จะเข้ารับการบำบัดในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบควบคุมตัวไม่เข้มงวด และผู้ติดเรื้อรัง จะเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูในสถานพยาบาล สุดท้ายคือการติดตามให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เพื่อไม่ให้อยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการกลับมาเสพยาหรือติดยาเสพติดซ้ำ

๔.๒.๓ ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

หมู่บ้านทุ่งหนองบัว ตั้งอยู่ในพื้นที่ ต.ช่องเม็ก อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี มีพื้นที่ติดต่อกับทางบกกับ หมู่บ้านวังเต่า เมืองโพหนอง แขวงจำปาสัก สปป.ลาว มี ๑๒๑ ครัวเรือน ประชากร ๙๔๓ คน อาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน คือการทำนาและไร่มันสำปะหลัง ไม่พบการผลิตในพื้นที่ แต่เคยเป็นเส้นทางนำเข้า ยาเสพติด (ประมาณ ๑๐๐ เม็ด) โดยผู้ค้าขายรายย่อย ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในพื้นที่ ได้แก่ ยาบ้า และสารละลาย ผู้เสพส่วนใหญ่จะอยู่ช่วงอายุ ๑๓ - ๑๗ ปี ที่นำยาเสพติด มาจากพื้นที่อื่นหรือจากการร่วมกลุ่มของเยาวชน เช่น ร้านเกมส์ ร้านซ่อมรถ จักรยานยนต์ และกลุ่มแข่งขันรถจักรยานยนต์ เป็นต้น โดยเยาวชนที่ติดยาเสพติด จะอยู่ในช่วงมัธยมและไม่เข้ารับการศึกษาคือ ผลกระทบที่ตามมาคือปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคม นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดหมู่บ้านทุ่งหนองบัว ดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ฝ่ายปกครอง กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานด้านความมั่นคง กำหนด อาทิ โครงการหมู่บ้านเข้มแข็ง ปลอดภัยยาเสพติด โครงการ ๒๕ ตาสับปรด โครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน และโครงการหมู่บ้านคูขนานสีขาวไทย-สปป.ลาว ในฐานะหมู่บ้านต้นแบบ เป็นต้น

๔.๓ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติด

๔.๓.๑ ระดับนโยบาย

๔.๓.๑.๑ ประเทศเพื่อนบ้านยังแสดงท่าทีในความร่วมมือกับไทย เรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนน้อย โดยเฉพาะ สปป.ลาว ที่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพชีวิตและการสาธารณสุขเป็นหลัก ส่วนปัญหาด้านความมั่นคง อื่น ๆ อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาสินค้าหนีภาษี และปัญหาการค้ามนุษย์ ที่มีการหารือร่วมกันในการประชุมสำนักงานแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดน (BLO) ยังไม่มีความชัดเจนในข้อตกลงความร่วมมือที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกับไทย เนื่องจาก ยังขาดความเชื่อมั่นและมีความหวาดระแวงกับหน่วยงานความมั่นคงของไทย

๔.๓.๑.๒ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการประสานงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดฝ่ายไทยขาดความต่อเนื่องและล่าช้าในการปฏิบัติ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติบ่อย อาทิ การปรับเปลี่ยนตำแหน่ง การโยกย้าย เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาในการประสานการปฏิบัติที่ไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดยังภารกิจการงานหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติพร้อมกันหลายหน้าที่ ส่งผลให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขาดความต่อเนื่องและล่าช้า

๔.๓.๒ ระดับปฏิบัติการ

๔.๓.๒.๑ การสกัดกั้นยาเสพติดเป็นไปได้อย่างขึ้น เนื่องจากกลุ่มผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดส่วนใหญ่ใช้วิธีการโยนยาเสพติดลงลำน้ำโขงและล่องมาจากฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน ผู้ลักลอบจะทำการนัดหมายเวลาและสถานที่ให้ผู้รับที่อยู่ในประเทศไทย ดักเก็บยาเสพติดที่ลอยมาตามลำน้ำ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ได้แต่กระทำการยึดยาเสพติดแต่ไม่สามารถจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดได้ และมียาเสพติดไม่น้อยที่สามารถเล็ดลอดเข้าไปในพื้นที่ได้

๔.๓.๒.๒ การลาดตระเวนทางเรือของหน่วยปฏิบัติการลำน้ำโขงมีอุปสรรคทางธรรมชาติและเขตแดนทำให้ไม่สามารถทำการลาดตระเวนได้ตลอดลำน้ำโขง เนื่องจากแม่น้ำโขงบางช่วงแห้งขอด มีเกาะดอนกลางแม่น้ำ หากต้องนำเรือลาดตระเวนแล่นผ่านจะต้องลี้เขตแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ที่ผ่านมาประสบปัญหาหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านร้องเรียนเจ้าหน้าที่ไทยกรณีเรือลาดตระเวนลี้เขตแดน

๔.๓.๒.๓ การข่าวในพื้นที่ ระดับปฏิบัติการมีข้อมูลข่าวสารของผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดที่อยู่ฝั่งประเทศเพื่อนบ้านน้อยและไม่มีความแม่นยำ และสายข่าวที่จะแจ้งตัวเพื่อหาข่าวของผู้ค้ายาเสพติดเป็นเรื่องที่กระทำได้อย่าง ข้อมูลข่าวสารที่เจ้าหน้าที่จะได้รับเป็นเพียงแค่อ้อมอ้อมเบื้องต้นเท่านั้น เช่น ผู้ค้ามีการเตรียมยาเสพติดเพื่อส่งข้ามแดนมายังไทย แต่สายข่าวไม่มีรายงานวันที่ส่งเวลา และสถานที่ที่แน่นอน เจ้าหน้าที่ของไทยต้องทำการสุมพื้นที่ลาดตระเวน หรือตั้งจุดสกัด ทำให้ยาเสพติดมีโอกาสหลุดลอดเข้ามาในพื้นที่ได้โดยง่าย

๔.๓.๒.๔ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงระหว่าง ไทยและประเทศเพื่อนบ้าน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ของไทยไม่สามารถเข้าถึงการข่าวในระดับพื้นที่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านได้ ส่งผลต่อการวางแผนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงของไทยในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในพื้นที่ได้

๔.๓.๒.๕ การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานของไทยและประเทศเพื่อนบ้านไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของหน่วยงานด้านความมั่นคงของ สปป.ลาว ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของหน่วยความมั่นคงของไทยได้ เนื่องจากรูปแบบการปกครองและการบังคับบัญชาสั่งการของ สปป.ลาว มีความแตกต่างจากของไทย โดยเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงของ สปป.ลาว ต้องรายงานผลหรือข้อตกลงที่ได้จากการประชุมเพื่อขออนุมัติและต้องได้รับอนุญาตสั่งการให้ปฏิบัติจากหน่วยงานส่วนกลางของ สปป.ลาว เท่านั้น

๔.๓.๒.๖ ประเทศเพื่อนบ้านขาดความพร้อมในการปฏิบัติการร่วมกับไทยภายใต้กรอบความร่วมมือในแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัยเพื่อควบคุมยาเสพติด ทั้งด้านนโยบาย งบประมาณ กำลังพล ยุทธวิธีอุปกรณ์ และการพัฒนาศักยภาพของกำลังพล ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านไม่สามารถเข้าร่วมปฏิบัติการลาดตระเวนเพื่อเฝ้าระวังและสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด รวมทั้งการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายอื่น ๆ ตามแนวชายแดนร่วมกับเจ้าหน้าที่ไทยได้

๔.๓.๒.๗ ปัญหาผู้เข้ารับการบำบัดถูกทำร้ายร่างกายภายในค่ายทหาร การส่งตัวผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดให้เข้ารับการบำบัดในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดที่จัดขึ้นภายในค่ายทหาร เนื่องจากประสบปัญหาด้านสถานที่และบุคลากรที่มีอย่างจำกัด ไม่สามารถรองรับผู้เข้ารับการบำบัดที่มีจำนวนมากได้นั้น ประสบปัญหาผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูที่เข้าร่วมกิจกรรมภายในค่ายทหาร ได้รับบาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิตภายในค่ายทหาร ส่งผลกระทบต่อกองทัพในการถูกโจมตีในลักษณะของการทำลายภาพลักษณ์ของกองทัพ

๔.๓.๒.๘ ปัญหาผู้เข้ารับการบำบัดสร้างเครือข่ายยาเสพติดใหม่ ภายในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เนื่องจากผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับ การบำบัดในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีทั้งประเภทสมัครใจ และประเภทที่เป็น ผู้ถูกจับกุมและต้องเข้ารับการบำบัด (บังคับบำบัด) เพื่อแลกกับการไม่ต้องรับโทษ ทางอาญา จึงเป็นช่องทางให้กลุ่มผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ของผู้เสพยาผู้ค้ากลุ่มใหม่ หากภายหลังจากเข้ารับการบำบัดแล้วไม่สามารถเปลี่ยน พฤติกรรมของผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดได้ ผู้ที่เคยเข้ารับการบำบัดจึงมีความเสี่ยง ที่จะกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำ หรือมีการผันตัวจากผู้เสพเป็นผู้ค้า

๔.๓.๓ ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

๔.๓.๓.๑ ปัญหาของครอบครัวที่มีผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด เยาวชนที่เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดมีพฤติกรรมเปลี่ยนก้าวร้าวและอารมณ์รุนแรง เกิดปัญหาการทะเลาะหรือทำร้ายร่างกายพ่อ แม่ ผู้ปกครอง บางครั้งรุนแรงมากจน ต้องร้องขอให้เจ้าหน้าที่ทหารหรือตำรวจเข้าควบคุมเพื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัด ในกรณีที่เป็นเยาวชนที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการการบำบัดรักษา ฟันฟูสมรรถภาพได้ เมื่อนำเข้าค่ายอบรมเยาวชนผู้บำบัดได้รู้จักกับเครือข่ายใหม่ จึงเกิดปัญหาของการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำและรุนแรงขึ้น และปัญหาของ ครอบครัวไม่ยอมรับว่าบุตรหลานของตนเองติดยาเสพติด และไม่ให้ความร่วมมือ กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

๔.๓.๓.๒ ประชาชนของทั้งสองหมู่บ้านไม่สามารถเดินทางไปมาหา กันได้อย่างสะดวก ตัวอย่างเช่น ผู้ใหญ่บ้านทุ่งหนองบัวต้องการจัดกิจกรรมสาดิ การทำนํ้ายาล้างจานให้กลุ่มสตรีในหมู่บ้านและทำหนังสือถึงนายบ้านวังเต่าเพื่อ เชิญประชาชนของหมู่บ้านวังเต่าเข้าร่วมด้วย นายบ้านวังเต่าจะต้องได้รับอนุญาต จากเจ้าเมืองก่อนจึงจะสามารถนำประชาชนเข้าร่วมฯ ได้ หรือประชาชนบางวังเต่า ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องเสียเงินค่าธรรมเนียม (ประมาณ ๓๐๐ บาท)

เพื่อผ่านแดนเข้ามาร่วมๆ ส่งผลให้ประชาชนจากหมู่บ้านคูขนานไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับหมู่บ้านของไทยได้ เว้นแต่เป็นกิจกรรมสำคัญที่ระดับแขวงหรืออำเภอจัดและอนุญาตให้ประชาชนเข้าร่วมได้เท่านั้น

๔.๓.๓.๓ ปัญหาการค้าเขตแดน หมู่บ้านทุ่งหนองบัวและหมู่บ้านวังเต่าประสบปัญหาประชาชนในพื้นที่มีการรุกกล้าที่ทำกิน ส่วนใหญ่คือไร่มันสำปะหลังที่ทั้งสองหมู่บ้านเพาะปลูกเหมือนกัน เกิดเป็นปัญหาให้ สปป.ลาว ร้องเรียนฝ่ายไทยอยู่บ่อยครั้ง ปัญหาดังกล่าวจะส่งผลให้ประชาชนของทั้งสองหมู่บ้านเกิดความบาดหมางระหว่างกันด้วย

๔.๓.๓.๔ งบประมาณสนับสนุน ในการจัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) และงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีในหมู่บ้านไม่เพียงพอ ผู้นำชุมชนต้องทำการขอรับบริจาคเงินทุน หรือขอความร่วมมือจากจิตอาสาเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

ส่วนที่ ๕

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดเพื่อความมั่นคงของชาติ

ส่วนที่ 5

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อความมั่นคงของชาติ

ในบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำยังเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า และไอซ์ ที่มีปริมาณการผลิตสูง ถึงแม้ภาครัฐมีนโยบายในการสกัดกั้นสารตั้งต้นหรือเคมีภัณฑ์เข้าสู่แหล่งผลิตแต่ยังมีการลักลอบลำเลียงเคมีภัณฑ์เข้าไปในพื้นที่ในปริมาณที่สูง ทำให้ชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังเป็นพื้นที่เป้าหมายในการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ปัจจุบันขบวนการลักลอบค้ายาเสพติดมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้ายาเสพติดในประเทศไทยและเป็นจุดศูนย์กลางของขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ ในการส่งออกยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม นอกจากนี้สถานการณ์การค้ายาเสพติดภายในประเทศก็มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ทันสมัย การคมนาคม และการขนส่งที่สะดวกขึ้น ส่งผลให้เกิดเป็นเครือข่ายการค้ายาเสพติดย่อย ๆ มากมาย และช่องว่างทางฐานะที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ และเพื่อให้ปัญหายาเสพติดได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด รัฐบาลมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการโดยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของทุกภาคที่เกี่ยวข้อง ตามยุทธศาสตร์การสร้างสมดุลทั้งด้านการลดอุปสงค์และการลดอุปทานยาเสพติดเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในประเทศ อีกทั้งแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดติดตามแนวชายแดนที่ไทยได้ดำเนินนโยบายผ่านกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งบทบาทสำคัญของกองทัพไทยคือการเชื่อมประสานความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑ ปัญหา อุปสรรคและความท้าทายในการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

เนื่องจากยาเสพติดมีการลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรมีการบริหารจัดการกับปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน มีปัญหาสรุปดังนี้

๕.๑.๑ ระดับนโยบาย

๕.๑.๑.๑ ท่าทีความร่วมมือในแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากรูปแบบของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างประเทศ เช่น การส่งมอบยาเสพติดที่ผู้กระทำผิดเลือกใช้วิธีส่งมอบยาเสพติดกลางแม่น้ำโขง เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจพบ ผู้กระทำผิดจะหลบหนีเข้าไปในประเทศเพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยต้องประสานการปฏิบัติไปยังเจ้าหน้าที่ของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อติดตามตัวผู้กระทำความผิดส่งผลให้การจับกุมล่าช้าและไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้

๕.๑.๑.๒ ช่องว่างของการพัฒนาประเทศระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสาธารณูปโภคของไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีความต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน เช่น การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย สินค้าหนีภาษี เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวยังมีผลกระทบการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐจากการตัดสินใจบนเจ้าหน้าที่หรือการได้รับความอำนวยการจากเจ้าหน้าที่ในการลักลอบกระทำความผิดอีกด้วย

๕.๑.๒ ระดับปฏิบัติการ

๕.๑.๒.๑ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ของไทยไม่

สามารถเข้าถึงการข่าวในระดับพื้นที่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านได้ ส่งผลต่อการวางแผนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงของไทยในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในพื้นที่ได้ และการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของไทยกับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของหน่วยงานด้านความมั่นคงของ สปป.ลาว ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของหน่วยความมั่นคงของไทยได้ ต้องรายงานผลที่ได้จากการประชุมเพื่อขออนุมัติและต้องได้รับอนุญาตสั่งการให้ปฏิบัติจากหน่วยงานส่วนกลางของ สปป.ลาว เท่านั้น

๕.๑.๒.๒ การปฏิบัติการร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากพื้นที่ชายแดนไทย-สปป.ลาว มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดนทางธรรมชาติ เจ้าหน้าที่ไทยจะใช้เรือในการลาดตระเวนทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ บางช่วงเวลาแม่น้ำโขงแห้งขอดเรือของทางการไทยไม่สามารถแล่นผ่านได้ เจ้าหน้าที่ต้องนำเรือแล่นล้ำเขตแดนของประเทศเพื่อนบ้าน และเกิดเป็นข้อพิพาทร้องเรียนในเวลาต่อมา ส่วนการประสานขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคงของประเทศเพื่อนร่วมปฏิบัติการลาดตระเวนทางน้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากไม่ได้รับการอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาจากส่วนกลาง หรือถูกปฏิเสธจากหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านเนื่องจากไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติร่วม อาทิ ประเทศเพื่อนบ้านไม่มีเรือ หรือไม่มียกประมาณในการร่วมลาดตระเวน เป็นต้น

๕.๑.๒.๓ การเกิดเครือข่ายใหม่ของกลุ่มผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดภายในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีทั้งประเภทสมัครใจ และประเภทที่เป็นผู้ถูกจับกุม และต้องเข้ารับการบำบัด (บังคับบำบัด) เพื่อแลกกับการไม่ต้องรับโทษทางอาญา จึงเป็นช่องทางให้กลุ่มผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายของผู้เสพยาผู้ค้ากลุ่มใหม่ หากภายหลังจากเข้ารับการบำบัดแล้วไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดได้ ผู้ที่เคยเข้ารับการบำบัดจึงมีความเสี่ยงที่จะกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำ หรือมีการผันตัวจากผู้เสพยาเป็นผู้ค้า

๕.๑.๒.๔ ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดถูกทำร้ายร่างกายภายในค่ายฟื้นฟู เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดประสบปัญหาด้านสถานที่และบุคลากรที่มีอย่างจำกัด จนไม่สามารถรองรับผู้เข้ารับการบำบัดที่มีจำนวนมากได้นั้น จึงมีการส่งตัวผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จัดขึ้นภายในค่ายทหารและประสบปัญหาผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ได้รับบาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิตภายในค่ายทหารที่มาจากหลายสาเหตุ อาทิ การเจ็บป่วยด้วยอาการแทรกซ้อนระหว่างการบำบัด การทะเลาะวิวาทระหว่างผู้เข้ารับการบำบัดด้วยกัน เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้กองทัพถูกทำลายภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ และการถูกโจมตีให้เสื่อมเสียชื่อเสียง

๕.๑.๓ ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

๕.๑.๓.๑ ความเลื่อมล้ำทางฐานะทางสังคมของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมบางครั้งประสบปัญหาในการเพาะปลูกหรือราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากร ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการลักลอบค้ายาเสพติดที่มีค่าตอบแทนสูงกว่าหรือการเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากผู้ลักลอบค้ายาเสพติดที่ร่ำรวยและไม่ได้รับโทษทางกฎหมาย เป็นต้น

๕.๑.๓.๒ ครอบครัวที่มีผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดช่วยปกปิดพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกัดยาเสพติด มีพ่อแม่ผู้ปกครองของผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดปกป้องบุตรหลานของตน โดยไม่เปิดเผยพฤติกรรมหรือไม่ยอมรับว่าบุตรหลานของตนเองติดยาเสพติด และไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จนกลายเป็นปัญหาของครอบครัวที่ผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดมีพฤติกรรมเปลี่ยนก้าวร้าวและอารมณ์รุนแรง เกิดปัญหาการทะเลาะหรือทำร้ายร่างกายพ่อแม่ ผู้ปกครอง บางครั้งรุนแรงมากจนต้องร้องขอให้เจ้าหน้าที่ทหารหรือตำรวจเข้าควบคุมเพื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัด

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ระดับนโยบาย

๕.๒.๑.๑ รัฐบาลควรเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อพัฒนาไปสู่ความร่วมมือด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ในระดับนโยบายระหว่างรัฐบาลและรัฐบาล และร่วมกันผลักดันนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยการกำหนดกรอบข้อตกลงในการปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดบรรลุผลสำเร็จร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถขยายผลไปสู่ความร่วมมือด้านอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ชายแดนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๕.๒.๑.๒ รัฐบาลควรพัฒนากลไกความร่วมมือ และแสดงบทบาท นำในการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดระหว่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายามของไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเรียกความเชื่อมั่นจากนานาชาติที่มองว่าไทยคือฐานในการกระจายยาเสพติดไปทั่วโลก ว่าเป็นประเทศที่ปลอดภัย เหมาะแก่การท่องเที่ยว และเป็นประเทศที่น่าลงทุน

๕.๒.๒ ระดับปฏิบัติการ

๕.๒.๒.๑ หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรมีการบริหารจัดการการปฏิบัติงานที่เหมาะสม สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแห่งชาติ รวมถึงการบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้นโยบายและแผนการ ปฏิบัติที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน รวมถึงการพัฒนาระบบที่ช่วยสนับสนุน การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกหน่วยงานได้รับข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องและรวดเร็ว

๕.๒.๒.๒ ทหารและหน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องควรมีการ กำหนดคุณสมบัติ เพื่อคัดกรองผู้เข้ารับการบำบัด ประเมินผลและติดตาม ผลการบำบัด โดยเฉพาะกลุ่มผู้ถูกจับกุมที่ต้องเข้ารับการบำบัด เพื่อลดช่องทาง ให้กลุ่มที่ถูกบังคับบำบัดเข้าไปสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้เสพและผู้ค้ารายใหม่ภายใน

ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเพื่อลดความเสี่ยงไม่ให้ผู้ที่เคยเข้ารับการบำบัดกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำ ทั้งนี้การคัดกรองและแยกประเภทผู้เข้ารับการบำบัดจะช่วยลดปัญหาการทะเลาะวิวาทและการทำร้ายร่างกายภายในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

๕.๒.๓ ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

๕.๒.๓.๑ การสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนทั่วไป ประชาชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และเยาวชน ให้ทราบถึงโทษของยาเสพติด รวมถึงการรณรงค์ไม่ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับยาเสพติดจากการหลงเชื่อคำชักชวนหรือจากพฤติกรรมลอกเลียนแบบ การชี้ให้เห็นถึงบทลงโทษทางกฎหมายและผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนผลกระทบที่มีต่อประเทศชาติ

๕.๒.๓.๒ ทหารและกองทัพควรสร้างความเชื่อมั่นเพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ในการให้ข้อมูลเบาะแสที่เป็นประโยชน์ ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ รวมถึงประชาชนเกิดความเชื่อใจ ในการส่งบุตรหลานที่เป็นผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการบำบัดหรือเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ภายใต้การดูแลของทหารและกองทัพ

๕.๒.๔ บทบาทของกองทัพไทย

๕.๒.๔.๑ กองทัพไทยควรสนับสนุนการปฏิบัติและประสานการทำงานร่วมกันกับ สำนักงาน ป.ป.ส. ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กลไกซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือในพื้นที่ชายแดน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านความมั่นคง และขยายผลไปสู่ประชาชนในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ

๕.๒.๔.๒ กรมกิจการชายแดนทหาร ควรพัฒนากลไกเพื่อกระชับความสัมพันธ์ ในระดับปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นส่วนประสานความสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ของไทย เพื่อกำหนดกรอบความร่วมมือในการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนร่วมกัน โดยเฉพาะในส่วนของ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการประสานการ

ปฏิบัติที่ต้องใช้ความรวดเร็วและแม่นยำในการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ระหว่างเจ้าหน้าที่ไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

๕.๒.๔.๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรเข้าไปช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานความมั่นคงของไทยกับประชาชนประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการลดความหวาดระแวง เกิดความไว้วางใจ และสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างทหารกับประชาชนได้ในอนาคต

บรรณานุกรม

กรมกิจการชายแดนทหาร. **บันทึกการประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนทั่วไป ไทย-ลาว ครั้งที่ ๒๕** ระหว่างวันที่ ๔-๗ ธ.ค.๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร

ภูมิใจ เลขสุนทรากร และคณะ. ๒๕๕๙. **แนวทางการสร้างความร่วมมือในการต่อต้านภัยคุกคามไม่ตามแบบระหว่างราชอาณาจักรไทย รายงานการวิจัย. ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม : กรณีศึกษา เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างสระแก้ว-พนมเปญ- โฮจิมินห์. ศูนย์วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.**

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. **รายงานผลการ เดินทางเข้าพื้นที่เก็บข้อมูลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๒๗ มิ.ย. ๖๒ ณ จ.นครราชสีมา จ.สุรินทร์ และ จ.อุบลราชธานี

สำนักงานกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม. ๒๕๕๖. **รวมกฎหมายยาเสพติดพร้อมด้วยกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับที่ เกี่ยวข้อง. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกบล็อก.**

หัตสยา ไทยานนท์. ๒๕๕๙. **เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ เรื่อง คู่มือการ จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ. พิมพ์ครั้งที่ ๑. ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.**

UNODC. **WORLD DRUG REPORT 2018.** United Nations publication: June 2018.

อิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงยุติธรรม. ๒๕๖๑. เลขอาธิการ ป.ป.ส. ให้สัมภาษณ์ในประเด็น การบำบัดรักษาเสพติดตามนโยบาย “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย”. สืบค้น เมื่อ ๒๕ ก.พ.๖๑, จาก <https://www.moj.go.th/view/15102>

กองบัญชาการกองทัพไทย. ๒๕๖๑. แผนปฏิบัติการราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๕ มี.ค.๖๒, จาก <http://ocg.rtarf.mi.th/web/files/PDF/plan62.pdf>

สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม. ๒๕๖๑. รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๔ ก.พ.๖๑, จาก http://www.oncb.go.th/SitePages/narcotics_effect.aspx

สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๔ ก.พ.๖๑, จาก https://www.oncb.go.th/Home/PublishingImages/Pages/ProgramsandActivities/strategic_plan2558-2560.pdf

ASEAN-NARCO. (2018). ASEAN DRUG MONITORING REPORT 2017. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๑๔ ก.พ. ๒๕๖๑, จาก <https://asean.org/storage/2016/10/Doc-3-ADM-Report-2017-as-of-16-Aug18-FINAL.pdf>

เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี
เรื่อง “ ปัญหาเสพติดกับผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ”

ກາຈພນວກ

ນ.ບ
ທ.ລ.ວ.ທ.
ກ.ສ.ສາມືອງ
ນິກ.ມ.໕
ອ.ເຢິງຄາ

ภาพประกอบการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล

๑. การสัมภาษณ์ พล.ต. พงศ์เทพ แก้วไขโย ผู้อำนวยการสำนักกิจการชายแดน กับประเทศเพื่อนบ้าน และ พ.อ. พิเชษฐ์ พันธุ์เพ็ง รองผู้อำนวยการกองกิจการชายแดนไทย – ลาว กรมกิจการชายแดนทหาร เมื่อวันที่ ๒๐ มิ.ย.๖๒

๒. ลงพื้นที่ ณ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๓ จ.นครราชสีมา เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ นายประยูรสิทธิ ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ส. ภาค ๓ และคณะฯ เมื่อวันที่ ๒๔ มิ.ย.๖๒

๓. ลงพื้นที่ ณ กองกำลังสุรนารี กองทัพภาคที่ ๒ จ.สุรินทร์ และศูนย์บัญชาการทางยุทธวิธี (เขมรราชู) กองกำลังสุรนารี บ้านนาแวง อ.เขมรราชู จ.อุบลราชธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ พ.อ.รัฐพล ศิริทัต รอง เสธ.กกล.สุรนารี เมื่อวันที่ ๒๕ มิ.ย.๖๒

๔. ลงพื้นที่ ณ ที่ว่าการอำเภอสิรินธร จ.อุบลราชธานี เพื่อรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ นายปรัชญา วงษ์ชมพู ปลัดอาวุโสอำเภอสิรินธร เมื่อวันที่ ๒๖ มิ.ย.๖๒

๕. ลงพื้นที่ ณ หมู่บ้านทุ่งหนองบัว ตำบลช่องเม็ก อําเภอสิรินคร จ.อุบลราชธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ นายสมพร สมศรี ผู้ใหญ่บ้านบ้านทุ่งหนองบัว พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ชุดเฝ้าระวังฯ และประชาชนบ้านทุ่งหนองบัว เมื่อวันที่ ๒๖ มิ.ย.๖๒

